

Vlamingen in de Wereld

WONEN, WERKEN EN ONDERNEMEN IN HET BUITENLAND

VIW.BE

ZOMER 2025

#126

EXPATCONTRACT | FOTOGRAFIE INDIA | BALLETCARRIÈRE

INHOUD

Eerste woorden	1
Woord van de voorzitter	3
Voorstelling nieuw bestuur	4
Vlaamse diplomatie	6
Juridisch	9
Expatcontracten	10
Ontwikkelingssamenwerking	12
Fotografie India	16
Europees recht	18
Unesco	19
Voorpublicatie	20
Historische Vlamingen	22
Column	24

DOSSIER DURF

Inleiding	25
Coververhaal	26
Sprong naar Noorwegen	28
Balletdanser Slovenië	32
Van arts naar B&B	34
VIW-vertegenwoordigers	36
30 jaar ViaVia	38
Column Zweden	41

Coverstory: Doen, ondernemen en durven je hart te volgen.
Pieters verhaal lees je op pagina 26-27.

Durf als kompas

Waar eindigt het zoeken en begint het thuiskomen? De Egyptische schrijver Nagieb Mahfoez gaf ooit mooie woorden aan het ongrijpbare gevoel: "Thuis is niet waar je geboren bent, maar waar je pogingen om te ontsnappen eindigen." Dat maakt 'thuis' iets relatiefs en zet de deuren levenslang op een kier voor ontsnappingspogingen. Deze drang vereist moed en durf. Het is de kracht die je in staat stelt om je vertrouwde wereld achter je te laten en de energie die je benen voortstuwt, nog voordat je weet waar ze je zullen brengen.

Durf is het verkennen van grenzen, letterlijk én figuurlijk. Het is het laten vallen van zekerheden, het kiezen voor het onbekende en het wandelen zonder plattegrond. Wie durft, probeert te ontsnappen aan het voorspelbare, aan wat vastligt, aan wat men van je verwacht. Je vertrekt met een droom, maar vaak ook met een knoop in de maag. En onderweg ontdek je: ontsnappen is niet hetzelfde als verdwijnen. De wereld is uitgestrekt, maar je eigen schaduw reist altijd mee. Durf is niet alleen het loslaten, maar ook het beseft dat je zoektocht geen rechte lijn is. Uiteindelijk is thuis niet de plek waar je begon, maar de plek die je doet beseffen dat dat thuiskomen ook betekent dat je moet stoppen met vluchten. Durf kan je wegbrengen, maar ook weer terugbrengen — naar een plek die je anders bent gaan zien. Durven is ook terugkeren als je daartoe gedwongen wordt.

Soms leiden de meest onverwachte keuzes tot de mooiste veranderingen. Neem bijvoorbeeld het verhaal van een chirurg die beslist om een bed & breakfast uit te baten — het klinkt als het begin van een vreemd verhaal, maar soms fluistert het leven iets anders dan wat je altijd dacht te moeten volgen. Alsof er ineens een stem opduikt die zegt: "*Nu is het tijd voor iets anders.*" Impulsief naar Noorwegen verhuizen, zonder er ooit geweest te zijn, lijkt voor de buitenwereld misschien roekeloos, maar voor wie het voelt, is het een noodzakelijke sprong. Want sommige plekken roepen je, zelfs als je ze nog nooit hebt gezien.

Alles durven verkopen, afstand nemen van wat je met zoveel zorg hebt opgebouwd, dat vraagt lef. Maar na een half jaar terugkeren en opnieuw beginnen — dát vraagt pas karakter. Niet als falen, maar als herbeginnen met meer inzicht, meer mildheid. Veerkracht is niet enkel doorgaan, het is ook durven stoppen, durven terugkeren en steeds weer rechtkrabbelen na elke val. Het leven is niet altijd rechtlijnig. Soms leidt het je via omwegen naar precies waar je moet zijn. Wat eerst als verliezen voelt, blijkt later ruimte te maken voor iets groters. En zo verandert een operatiekamer in een ontbijttafel met uitzicht op bergen. Zo wordt een tik tegen de grond een zachte duw richting iets nieuws. Want de mooiste verhalen beginnen vaak waar zekerheid eindigt en durf het kompas bepaalt.

Wie al vroeg blijk gaven van lef en visie, waren de initiatiefnemers van de ViaVia cafés – inmiddels al dertig jaar geleden. Wat zij op poten zetten, ging verder dan idealisme of zomaar een horecazaak. Hun drijfveer was reizen om te ontmoeten. Hun plan: plekken creëren waar wereldreizigers en locals elkaar konden vinden, inspireren en verhalen delen. Het resultaat? Een levendige uitwisseling van ervaringen én het ontstaan van nieuwe, onvergetelijke ontmoetingen. En dat al drie decennia lang.

Koen Van der Schaeghe
Directeur/hoofdredacteur

OFFICIËLE VERTEGENWOORDIGERS VLAMINGEN IN DE WERELD

ALGERIJE

Algiers
Stroobandt Ronny

AUSTRALIË

Adelaide
Deco Rudi & Raspoet Inez
Perth
Van Der Eecken Tineke
Victoria
Demuyck Nancy

BOSNIE-HERZEGOVINA

Konjic
Scherpereel Jelle

BRAZILIË

Santa Catarina
Coudenys Paul
São Paulo
Vanden Avenue Ann

BULGARIJE

Sofia
Sagaert Pascal

BURKINA FASO

Ouagadougou
Sergooris Madeleine

CANADA

Alberta
Gotthold Erwin
New Brunswick
Bodart Fanny

CHILI

Santiago
Magnus Annemie

CHINA

Shanghai
De Ceuster Alex

COSTA RICA

San Rafael
Melis De Troyer Jan Willem

D.R. CONGO

Kinshasa
Van Cauwenberg Inge

DENEMARKEN

Horsholm
Swerts Sophie

DOMINICAANSE

**REPUBLIEK
La Romana**
Demyttenaere Inge

DUITSLAND

Keulen
Liekendael Rudi
München
De Maeght Pieter

ECUADOR

Quito
De Vuyst Piet

ESTLAND

Tallinn
Cnudde Femke

FRANKRIJK

Parijs
Goezu André
Ile De France
Borliau Frederik
Var
Van den Bossche Kris

GAMBIA

Bakau
Goossens Bart

GRIEKENLAND

Athene
Dirix Theo

GROOT-BRITANNIË

Londen
Vermeylen David
Surrey
Beckers Brit
Edinburgh
Lamin Wendy

HONGARIJE

Boedapest
Schouteteen Marc

IERLAND

Dublin
Vanhoucke Jacques

INDIA

Bangalore
Verfaillie Els
Chennai
Baeyens Guy
Mumbai
Van Goubergen Monique

ITALIE

Milaan
Verstreken Marleen
Rome
Caen Barbara

LITOUWEN

Lazdijai
Van Den Bergh Rik

LUXEMBURG

Steinsel
De Corte Fred

MAROKKO

Marrakech
Leplang Nathalie

Rabat

Heynink Tina

NIEUW ZEELAND

Auckland
De Belder Mine
Christchurch
Rottiers Patrick

NOORWEGEN

Kolsas
Van Laenen Filip

PARAGUAY

Capitan Miranda – Itapua
Godefroid Conny
Aunción
Cuppens Arnoud

PERU

Lima
Vanlommel Nicky

POLEN

Warschau
Van Hool Annick

PORTUGAL

Algarve
Dauwen Erik

Lissabon

Van Belleghem Joost

QATAR

Doha
Deckers Joris

ROEMENIE

Boekarest
Struys Jan

SERVIE

Belgrado
Delva Gilberte

SEYCHELLEN

Victoria
Crutzen Eric

SINGAPORE

Singapore
Maes Caroline

SPANJE

Alicante / Villajoyosa

Ryckaert Dieter

Andalusie

Focquet Mireille

Catalonië / Barcelona

Wouters Myriam

Madrid

Dauwe Mieke

Tenerife

Peeters Karen

Valencia

Lesage Kristien

SURINAME

Paramaribo
Helderweirt Tom

TAIWAN

Taipei
Van Parijs Isis

THAILAND

Bangkok
Bull Eddy

TUNESIE

Tunis
De Jonghe Solange

VAE

Dubai
Peersman Dianne

VIETNAM

Hanoi
Destombes Bruno

VSA

Arizona / Gilbert
Vanderheyden Katrien
California / Morgan Hill
Moret Lydia
Connecticut / Stamford
Wynant Werner
Illinois / Chicago
Ryckbosch Bart
Michigan / Northville
Cassano Julie
Nevada / Henderson
Ardenoy Youri en Ryssaert Anja
New York / New Jersey
Higham-Bouten Kaat
New York / New York City
De Müelenaere Emma
Ohio / Chagrin Falls
Decroos Dieter
Oregon / Portland
Vermeulen Stefaan
Pennsylvania / Philadelphia
Mertens Daisy
Tennessee / Mount Juliet
Baert Pieter-Jan
Washington Dc
Quintyn Marc

ZUID-AFRIKA

Kaapstad
Verbist Anne

ZWEDEN

Bollnas
Van Louwe Luc
Stockholm
Vanhove Tiny

ZWITSERLAND

Genève
Sap Frank
Zürich
Scheir Petra

COLOFON

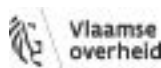
VLAMINGEN IN DE WERELD is het driemaandelijkse tijdschrift van de gelijknamige Stichting van Openbaar Nut, de enige belangenvereniging voor Vlamingen die in het buitenland (willen) wonen, leven, werken. **CORRESPONDENTIEADRES & RECLAMEREGIE** Vlamingen in de Wereld, Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel.

Tel.: +32 (0)456 82 13 21, info@viw.be, www.viw.be. **ABONNEMENTEN** 60 euro, dit is het forfait om gebruik te maken van de VIW-dienstverlening. Een lidmaatschap op het tijdschrift zit hier inbegrepen, alsook de toegang tot de ledenpagina's van de website en de diverse voordelen die VIW haar leden biedt. IBAN:BE38 068213782872, Swiftcode(BIC):GKCCBEBB. Met als mededeling 'Ledenpakket VIW'. Betalen via kredietkaart kan uiteraard ook. Raadpleeg hiervoor www.viw.be/nl/lidmaatschap-nieuw. **REALISATIE** Drukkerij Geers Offset nv. **NA ELKE VERZENDING** krijgen wij stevast een aantal exemplaren retour wegens foutief adres. Gelieve het secretariaat van uw gewijzigde adres op de hoogte te brengen a.u.b. **VIW RESPECTEERT DE WET** op de privacy.

VIW is lid van de Unie van de Periodieke Pers.

BESTUURSORGAAN VOORZITTER: THEO DIRIX, **ONDERVOORZITTER:** AN DE MOOR, **PENNINGMEESTER:** HILDE CELESTE DE JONGE, FREDERIK BORLAU, GEERT DE PROOST, ENYA DE RAEDEMAECKER, AN DESCHEEAEKER, ANDREAS HINDERYCKX, HASAN JASHARI, WIM PANNECOUCKE, EVA PAREIT
STRUCTURELE SPONSORS DEME Group, OSZ, Gosselin Group, Jan De Nul Group, Leuven Mindgate

Met de steun van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de inhoud van de publicaties.

THEO DIRIX
VOORZITTER

Springschans

Elk nieuwjaar moet ik aan schansspringen denken. En hoe ik vroeger dan altijd over de naam van Garmisch-Partenkirchen struikelde. Dat is sindsdien niet meer opgehouden. Struikelen over exotische namen, bedoel ik, nu al meer dan een half leven lang.

Bij de start van het nieuwe bestuursorgaan overkwam het me weer. Niet dat ik aan de wintersport als zodanig dacht, want ook daarin is struikelen gegarandeerd mijn specialiteit, maar als metafoor voor onze vereniging en haar sympathisanten.

Gaat u even met me mee? Opgroeien of carrière maken heeft altijd iets van een berg beklimmen. Voor sommigen een zachte helling, voor anderen een steile wand, maar éénmaal boven is het uitzicht fantastisch. En wat u daar in de verte ziet, is vaak verlokkelijk.

Mocht VIW nu eens een schans zijn waarmee u die afstand kunt overbruggen? Met antwoorden op 1001 vragen: "Hoe moet ik mij en mijn omgeving op een vertrek naar het buitenland voorbereiden? Hoe kan ik mij beschermen tegen wat er onderweg en ter plaatse allemaal kan gebeuren?" Want je wilt natuurlijk wel op je pootjes terechtkomen; excuseer, niet op je pootjes, wel op je latten, want we hadden het nog zo gezegd: vergeet vooral die niet.

Omgekeerd geldt hetzelfde: "Hoe moet ik nu terug? Toch weer niet langs die berg?" Antwoord: via de schans van VIW, misschien? Natuurlijk mag ik die metafoor niet misbruiken. Maar als u al tot hier bent geraakt, dan durf ik er nog wel aan toevoegen dat ik vereerd ben om samen met u nieuwe horizonten van expatriatie, emigratie en terugkeer te verkennen.

Vanzelfsprekend spreek ik hier in naam van het vernieuwde en verjongde bestuur waarmee u op de komende pagina's kennismaakt. Maar hoe zouden wij kunnen functioneren zonder onze vaste medewerkers? Om de vier jaar ziet dat secretariaat nieuwe bestuurders verschijnen, met verse accenten en benaderingen, soms het warm water, het wiel of het vuur. Gemakkelijk kan dat niet zijn! En vanop het terrein, wereldwijd, kan wat in de hoofdzetel gebeurt, soms ver van uw bed lijken. Maar in uw buurt staan dan wel onze vertegenwoordigers die ons, op hun beurt, inspireren en informeren. Tot slot dank ik de Vlaamse overheid die ook in zo'n schans gelooft: hoe verder Vlamingen in het buitenland springen, hoe hoger de rankings.

Klaar? Welaan dan, vind de balans, buig die knieën, strek dat lichaam, en daar gaan we!

Voorstelling nieuw bestuursorgaan

THEO DIRIX (VOORZITTER)

Opleiding: Als ik me goed herinner, iets met "woord, drama, geschiedenis en talen".

Job: Tien jaar radio (VRT 3/Klara) en 30 jaar FOD Buitenlandse Zaken.

Buitenlandervaring: Journalist in Marokko en daarna telkens voor drie of vier jaar Consul of Ambassadesecretaris in Tanzania, Saoedi Arabië, Jordanië, Canada, de Verenigde Arabische Emiraten, Griekenland en Denemarken.

Wat betekent VIW voor jou: Zoiets als een baan van energie tussen hier en daar. En omgekeerd.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: Naar huis. Waar dat ook zal zijn. In afwachting ben ik naar Griekenland teruggekeerd.

AN DESCHEEMAEKER

Opleiding: Doctoraat in de wetenschappen: wiskunde.

Job: Directeur International Office, KU Leuven.

Buitenlandervaring: In 2001-2002 in Barcelona als postdoctoraal onderzoeker en leerkracht Internationale School en in 2016-2018 in Japan als expat en VIW-vertegenwoordiger in Tokio.

Wat betekent VIW voor jou: VIW is voor mij een brug met stevige pijlers, in Vlaanderen en in het buitenland via de talrijke VIW-vertegenwoordigers.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: Australië. Dit is voor mij lang "onbekend en onbemind" geweest. De "no worries" mentaliteit, het aangename klimaat, de diversiteit aan natuur en stedelijk schoon, ...

AN DE MOOR (ONDERVOORZITTER)

Opleiding: Licentiate Germaanse filologie.

Job: Talenbeleidcoördinator Hogeschool Odisee en KU Leuven campus Brussel, Beleidsadviseur talen.

Buitenlandervaring: Ik was tien jaar lang Institutionele Coördinator Ontwikkelingssamenwerking van de Hogeschool Odisee en titularis van het vak Buiten Europa: Voorbereid Op Stage en ben betrokken bij een aantal internationale onderzoeksprojecten.

Wat betekent VIW voor jou: Het is de netwerkorganisatie bij uitstek die een belangrijke rol binnen en buiten Vlaanderen speelt op het vlak van publieksdiplomatie en dienstverlening.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: Dan kies ik voor Nederland of het Verenigd Koninkrijk. Dat komt voornamelijk door mijn masterstudie Nederlands-Engels.

EVA PAREIT

Opleiding: Germaanse Filologie en MaNaMa in de Internationale Betrekkingen.

Job: Senior Researcher - Headhunter voor een globaal vertegenwoordigd Executive Search Office.

Buitenlandervaring: Mijn eerste ervaring was een Erasmusuitwisseling in Berlijn. Daarna ben ik achtereenvolgens naar Stuttgart, Nashville, Brussel, Kaiserslautern en Vicenza verhuisd. Intussen woon ik met mijn man en onze twee jonge kinderen al een jaar in Vicenza, Italië.

Wat betekent VIW voor jou: VIW betekent voor mij... een comfortabele dualiteit, zoals die ook in mijn persoonlijkheid opduikt. Wij zeggen soms "expat life is the hardest and the best life, all at the same time".

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: La bella Italia! Mijn vader, Rik Pareit, die in 2019 aan kanker overleed, droomde ervan om in Italië met pensioen te gaan. Wij delen nu dezelfde droom. Ik denk dat ik hem kan waarmaken!

HILDE CELESTE DE JONGE (PENNINGMEESTER)

Opleiding: Master Bedrijfsbeheer en Guberna Certified Director.

Job: Actief als uitvoerend en niet-uitvoerend bestuurder in diverse organisaties. Erkend Bemiddelaar en vast lid van de Federale Bemiddelingscommissie.

Buitenlandervaring: Een tiental jaren in Zwitserland gewoond en diverse internationale leidinggevende functies ingevuld vanuit de hoofdzetels van Roche en Bayer.

Wat betekent VIW voor jou: De meeste uitgeweken Vlamingen voelen de behoefte om connectie te houden met de thuishaven. VIW is daar zowel een informatiekanaal als een netwerkplatform.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: Als reiziger wil ik India en Afrika verder ontdekken. Als het gaat over emigreren, wil ik me graag laten verleiden door de zon, de cultuur en de keuken van Italië.

FREDERIK BORIAU

Opleiding: Bachelor vertaler aan de Hogeschool Gent Campus Aalst.

Job: Ik werk sinds dit jaar op afdeling Openbare Aanbestedingen van een Amerikaans bedrijf.

Buitenlandervaring: Ik woon al 24 jaar in Parijs

Wat betekent VIW voor jou: In mijn vrijwilligerswerk als VIW-vertegenwoordiger word ik geleid door 2 belangrijke zaken: elkaar helpen en meer dan ooit naar elkaar luisteren. Die combinatie van verschillende visies die overal ter wereld zitten zijn één van de grote schatten van VIW!

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: Als ik ooit emigreer is het naar waar mijn hart me leidt. Het leven is te kort om jezelf ergens te lang vast te zetten.

GEERT DE PROOST

Opleiding: Jurist, met specialisatie Europees en internationaal recht en diverse HR-opleidingen.

Job: Voormalig vertegenwoordiger Vlaamse regering in VK, VS en Italië. Nu "actief op rust": zeven kleinkinderen achterna hollen, start to golf, reizen om te leren, musiceren in een folkorkest, adviseur culturele sector en inzetten voor VIW.

Buitenlandervaring: Als Vlaams diplomaat van de oude naar de nieuwe wereld en terug: Londen, New York en Rome. Daarvoor in internationale functies bij FOD Buitenlandse Zaken en het Brussels Gewest (EU). Wat betekent VIW voor jou: VIW is het kompas voor Vlaamse wereldburgers die hun grenzen (willen) verleggen.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: Hoewel pendelaar tussen Vlaanderen en de Franse Sud-Ouest, blijven het VK en Italië erg aan me trekken.

"HET BESTUURSORGaan, VERANKERD IN ZOWEL HET BEDRIJFSLEVEN ALS DE ACADEMISCHE WERELD, BESTAAT UIT ELF LEDEN, WAARONDER DRIE TWINTIGERS, WAT BIJDRAAGT AAN EEN VERJONGING VAN DE GROEP."

WIM PANNECOUCKE

Opleiding: Industrieel ingenieur.

Job: Mobiliteitsmanager en belangenbehartiger bij Voka Kamer van Koophandel Vlaams-Brabant.

Buitenlandervaring: Een internationale expat-missie als technisch adviseur bij Shanghai Bell Telephone tussen 1997 en 2000, en veel internationale contacten en reizen door de jaren heen.

Wat betekent VIW voor jou: De brugfunctie tussen Vlaanderen, Vlamingen en lokale mensen, organisaties en bedrijven ter plaatse.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: We voelen ons direct thuis in Canada. Een heel multiculturele samenleving, veel ruimte, en een mix tussen steden en natuur.

ENYA DE RAEDEMAEKER

Opleiding: Master Productontwikkeling, toekomstig ManaMa International Management & Strategy (Vlerick 2025-2026).

Job: Student.

Buitenlandervaring: Stages in New York City en Athene.

Wat betekent VIW voor jou: De verbintenis tussen Vlaanderen (thuis) en de wijde Wereld, een verrijking voor zij die emigreren of terugkeren en een bron van informatie. Kortom, een sterk internationaal netwerk!

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: Canada omwille van de prachtige natuur, cultuur en de Canadese bevolking.

ANDREAS HINDERYCKX

Opleiding: Master in de ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen (KU Leuven), Masters in Analytics and Management (London Business School).

Job: Associate Data Science Consultant bij IBM.

Buitenlandervaring: Een jaar gestudeerd aan London Business School en stage gelopen als data science consultant bij Simon-Kucher in Londen.

Wat betekent VIW voor jou? VIW betekent voor mij verbondenheid en kansen, en speelt een essentiële rol in het samenbrengen en ondersteunen van Vlamingen wereldwijd. Ik ben trots om bij te dragen aan deze gemeenschap en de stem van de jongere generatie te laten horen.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: Een land met een sterke focus op innovatie, zoals Zwitserland, Nederland of Denemarken. Tegelijk blijf ik graag verbonden met Vlaanderen en wens ik de band tussen de Vlaamse en internationale gemeenschap te versterken.

HASAN JASHARI

Opleiding: Bachelor in Internationale Betrekkingen en Economie, Master of Science in Foreign Service (internationale betrekkingen, internationale ontwikkeling).

Job: Masterstudent.

Buitenlandervaring: Ik heb twee jaar in Singapore gewoond en gestudeerd en verblijf inmiddels al vijf jaar in de VS (New York, Pennsylvania en Washington D.C.).

Wat betekent VIW voor jou: Een waardevol en onmisbaar netwerk dat Vlamingen wereldwijd met elkaar verbindt en hen ondersteunt bij hun internationale ervaringen.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan: De afgelopen zeven jaar heb ik het geluk gehad om veel tijd in het buitenland door te brengen, en ik hoop dat nog lang te kunnen blijven doen. Er is op dit moment geen specifiek land waar ik naartoe zou willen emigreren, maar ik kijk ernaar uit om Zuid-Amerika eens te ontdekken!

Bart Brosius

Vlaams anker in Duitsland

TEKST KOEN VAN DER SCHAEK

Vanaf jonge leeftijd richtte Bart Brosius zijn blik naar de horizon, gedreven door een diepe verbondenheid met de wereld daarbuiten. Zijn parcours ontvouwt zich als een roman, doordrenkt met persoonlijke en professionele groei. Van tropisch landbouwkundige tot diplomaat, hij werd altijd aangetrokken door de dynamiek van andere culturen. Momenteel is hij de Diplomatiek Vertegenwoordiger van Vlaanderen in Duitsland, uitgezonden door het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken. Terwijl hij opereert vanuit Berlijn, ontmoet ik hem in Keulen, de grootste stad van Noordrijn-Westfalen, de belangrijkste Duitse deelstaat voor Vlaanderen. Hij was er te gast toen VIW-vertegenwoordigster Veerle Waeterloos de fakkel door gaf aan haar opvolger Rudi Liekendael.

VAN DE TROPEN TOT DIPLOMATIE

Voor hij het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken verwoegde, leidde Bart een ander, maar even boeiend leven. "Ik behaalde het diploma van industrieel ingenieur en studeerde vervolgens tropische landbouw en werkte ook effectief in het Zuiden, onder meer voor de FAO, de Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN, en de KU Leuven. Mijn werk was vaak internationaal georiënteerd, en zelfs toen was ik onbewust al bezig met diplomatie. Elke dag kwam ik in situaties waar misverstanden, culturele verschillen en communicatieproblemen een rol speelden. Het was boeiend om me onder te dompelen in andere culturen. Of ik nu voor een multilaterale organisatie werkte of de KU Leuven vertegenwoordigde, diplomatie en interculturaliteit bleken altijd in elkaar verweven. Het is gemakkelijk om iemand te misbegrijpen, zelfs bij een eenvoudige begroeting."

LUISTERVAARDIGHEID

Als diplomaat laveert Bart vandaag tussen uiteenlopende belangen en prioriteiten van Vlaanderen en het gastland waar hij vertoeft en geaccrediteerd is. Zijn taak vraagt niet alleen het vermogen om conflicten op te lossen, maar ook een diep inzicht in hoe wederzijds begrip kan ontstaan. "Diplomatie draait om luisteren, begrijpen en effectief samenwerken. Het gaat erom de belangen van onze regio en gemeenschap te verdedigen met een breed scala aan middelen. Wat een diplomaat typeert, is een sterke internationale oriëntatie en het vermogen om zich aan te passen aan diverse omgevingen. Je leert de nuances van andere culturen en politieke systemen begrijpen, wat je een dieper inzicht geeft in de wereld om je heen."

BREED ECOSYSTEEM

Bart zette zijn eerste stappen bij het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken als beleidsmedewerker. Zijn transitie naar de diplomatie is een verhaal van kansen zien en grijpen. Dat traject bracht hem van Brussel naar New York en Londen, en houdt hem momenteel in Berlijn. Duitsland, een land dat geografisch dichtbij ligt, heeft

"JE LEERT DE NUANCES VAN ANDERE CULTUREN EN POLITIEKE SYSTEMEN BEGRIJPEN."

voor Vlaanderen een bijzondere betekenis. "In New York was ik drie jaar lang Director Culture and Environmental Affairs. Ik begeleidde landgenoten bij het uitrollen van hun activiteiten in het gigantisch land. New York had die mythische status en lokroep voor vele getalenteerde Vlamingen die spreekwoordelijk The Big Apple wilden veroveren. Met de zetel van de Verenigde Naties vormt de stad tevens een centrum voor internationale diplomatie. Daarom zetten wij vaak Vlaamse expertise in duurzaamheid en innovatie in de schijnwerpers, thema's die mondiaal essentieel zijn. Leven en werken in deze competitieve stad vond ik een unieke en leerrijke ervaring."

GROTE BELANGEN

In Londen, waar Bart de functie van adjunct-Diplomatiek Vertegenwoordiger op zich nam, vond hij zijn draai als diplomaat. "Het was namelijk in 2018 dat ik afscheid nam van New York omdat ik gesolliciteerd had voor opname in de werfreserve voor deze prestigieuze functie. Drie jaar later legde ik het Vlaamse diplomatiek examen af, een intensief en bijzonder competitief traject dat een jaar

duurde, waarna ik kon solliciteren voor de functie van Diplomatiek Vertegenwoordiger van Vlaanderen in het Verenigd Koninkrijk. In deze functie ben je eigenlijk een generalist, omdat van je verwacht wordt dat je een helikopterblik ontwikkelt. Het gaat om het begrijpen van de geopolitieke situatie en tegelijkertijd de Vlaamse belangen verdedigen. De periode van Brexit was bijzonder interessant. Het was een spannende tijd met veel ministeriële en parlementaire bezoeken. Onze belangen waren groot, van visserij tot culturele uitwisseling, academische belangen en jeugdmobiliteit.”

VERENIGD KONINKRIJK

Het belang van het Verenigd Koninkrijk is niet te onderschatten, zowel economisch, diplomatiek als academisch is het cruciaal voor Vlaanderen. Veel van die belangen zijn expliciet Vlaamse bevoegdheden, ondersteund door onze Vlaamse administratie, met onder andere investerings- en handelspromotie door de collega's van Flanders Investment and Trade en toerismepromotie door het agentschap Toerisme Vlaanderen. Het Verenigd Koninkrijk is een topbestemming voor onze culturele actoren, en qua wetenschappelijke co-publicaties is het de derde grootste partner voor Vlaanderen. En niet onbelangrijk is de historische verbondenheid met de Eerste Wereldoorlog, de iconische Flanders Fields, en het herdenkingstoerisme dat daaruit is ontstaan. Het is trouwens een succes van de Vlaamse diplomatie dat de oorlogsherdenking nu als immaterieel en materieel UNESCO-erfgoed wordt erkend.

GROTE BETROKKENHEID

In Londen begon het vak als diplomaat mij te passen als een tweede huid. Je groeit erin en je wordt die functie. "Diplomatie is geen 9-tot-5 baan, maar vereist dat je laat werkt, vaak in het weekend spreekt, regelmatig reist en altijd de belangen van Vlaanderen behartigt. Naarmate je verder groeit in de rol, ben je niet alleen een vertegenwoordiger, maar word je een bruggenbouwer tussen twee culturen en landen. Het is een job met een grote verantwoordelijkheid, die constante voorbereiding en betrokkenheid vraagt. Als diplomaat moet je goed geïnformeerd zijn, de culturele gevoeligheden begrijpen en iedereen met respect ontvangen. Ik hou ervan om me meerdere keren per dag aan te passen, als een kameleon – het ene moment formeel, het volgende veel informeler. Voor mij is het essentieel om mensen op hun gemak te stellen, te luisteren, hun boodschap te begrijpen en deze op de juiste manier over te brengen.”

NOORDRIJN-WESTFALEN

Duitsland is van enorm belang voor de Vlaamse handel, met belangrijke Länder zoals Noordrijn-Westfalen, Baden-Württemberg, Beieren en Saksen als belangrijke partners. "Duitsland speelt een leidende rol op de Europese politieke Bühne en blijft een belangrijke speler achter het Europese beleid. Onze samenwerking richt zich onder andere op energie, halfgeleiders, waterstof, uitwisseling van expertise en de aanpak van systemische uitdagingen. Er zijn ontzettend veel culturele en academische uitwissel-

lingen. Wist je trouwens dat in Noordrijn-Westfalen ongeveer 30 000 scholieren in het middelbaar Nederlandse taallessen krijgen? Omdat er zoveel wederzijdse belangen bestaan, organiseren we dan ook een tweejaarlijkse regeringszitting, waarbij de regeringen van Vlaanderen en Noordrijn-Westfalen elkaar ontmoeten om te praten over thema's als grensoverschrijdende samenwerking, economie, cultuur. Het is essentieel om door voortdurende innovatie en informatie-uitwisseling goed voorbereid te blijven op toekomstige uitdagingen", besluit Bart die duidt hoe de kracht van diplomatie ligt in het vermogen om mensen te verbinden, bruggen te bouwen en de belangen van een regio op een respectvolle en doordachte manier te behartigen.

OVERDRACHT VAN DE FAKKEL

Jarenlang was Veerle Waeterloos onze gedreven VIW-vertegenwoordiger voor de regio Noordrijn-Westfalen in Duitsland. In januari gaf ze haar fakkel door aan Rudi Liekendael. Op een nieuwjaarsreceptie in Keulen, mede georganiseerd door de Diplomatieke Vertegenwoordiging van Vlaanderen in Duitsland en in aanwezigheid van Bart Brosius, gaf ze de fakkel door aan haar opvolger Rudi, onder het goedkeurende oog van VIW-directeur Koen. We bedanken Veerle voor haar vele jaren gedreven inzet, in het bijzonder voor het organiseren van verschillende grootschalige culturele evenementen. Alle succes gewenst voor Rudi, die vanaf nu vanuit Keulen de honneurs zal waarnemen.

Kopen via internet: wat met de bedenkttermijn?

Overal ter wereld vinden steeds meer mensen de weg naar het kopen via internet. De vraag stelt zich of men zich nog kan bedenken en de koop via internet kan annuleren? We zetten hieronder de belangrijkste regels inzake deze verkopen in België op een rij.

TEKST SOLANGE TASTENOYE

VERKOOP OP AFSTAND

De wetgeving in België voorziet in een aantal regels opdat de consument zo goed mogelijk beschermd wordt tijdens een aankoop. Daarom wordt er voorzien in een aantal dwingende regels waaraan moet voldaan worden.

Zoals de term “verkoop op afstand” het al doet doorschemeren, gebeurt hier de verkoop “op afstand”. Dit betekent dat het gaat om een verkoop via bijvoorbeeld een catalogus, een televerkoop, een telefonische verkoop en wellicht de meest belangrijke tegenwoordig: de verkoop via internet. Het betreft dus een verkoop waarbij de koper en de verkoper niet bij elkaar aanwezig zijn; zowel het aanbod van de goederen als het akkoord tot aankoop van de koper/consument vinden plaats “op afstand” en dus niet bij de ondernemer/verkoper.

Er kan bovendien ook alleen maar sprake zijn van een dergelijke “verkoop op afstand” indien het gaat om een volwaardig systeem om via deze manier effectief te verkopen. Dit betekent dat bijvoorbeeld telefonisch een maaltijd bestellen, brood bestellen bij de bakker of vlees bij de slager, niet zal aanzien worden als een “verkoop op afstand”.

DE CONSUMENT INFORMEREN

Het Belgisch Wetboek Economisch Recht legt een hele reeks informatieverplichtingen op aan de verkoper. Dit houdt in dat hij de consument zo goed en zo duidelijk mogelijk moet informeren; bv. omtrent de prijs van de goederen, de identiteit van de verkoper, een beschrijving van de goederen, waarborg, ...

WANNEER LEVEREN?

Koopt een consument een goed bijvoorbeeld via internet (een verkoop op afstand dus), dan is de vraag binnen hoeveel tijd dit goed moet geleverd worden. De regel is dat de verkoper normaal gezien over 30 dagen beschikt om het goed te leveren, tenzij consument/koper en verkoper hier een andere termijn hebben afgesproken.

De consument kan, indien er niet binnen de afgesproken levertermijn wordt geleverd, eventueel nog een bijkomende termijn tot levering geven aan de verkoper. Het toestaan van deze bijkomende termijn zal echter niet mogelijk zijn indien de levertijd van groot belang is. Wordt er na deze termijn nog steeds niet geleverd, dan kan de consument de koopovereenkomst beëindigen en moet de verkoper hem terugbetalen wat hij reeds betaald had.

KAN DE CONSUMENT ZICH NOG BEDENKEN?

Bij verkoop op afstand beschikt de koper/consument over een termijn van 14 dagen waarbinnen hij zich nog steeds kan bedenken en van de koop kan afzien. De consument hoeft geen reden tot herroeping op te geven en hoeft ook geen schadevergoeding te betalen. Wel kunnen de terugzendingskosten

aangerekend worden aan de consument/koper. De consument die zijn aankoop wenst te herroepen, kan dit doen door een duidelijke verklaring over te maken aan de verkoper.

OPGEPAST!

Het gaat hier steeds om de “consument”. De “consument” wordt in het Belgisch Wetboek Economisch Recht gedefinieerd als “iedere natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die buiten zijn handels-, bedrijfs-, ambachts- of beroepsactiviteit vallen”. Bovendien geldt deze bedenkttermijn ook alleen maar indien men koopt bij een professionele verkoper. Koopt men als consument iets bij een particulier, dan geldt deze regel dus niet.

WAT MET DE BEDENKTJID INDIEN MEN ALS ONDERNEMER KOOPT VIA INTERNET?

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat de regels steeds toepasselijk zijn voor de consument. Deze laatste beschikt normaal gezien over 14 dagen om zich nog eventueel te bedenken omtrent zijn aankoop.

Maar... deze regel geldt niet voor ondernemers. Een ondernemer kan uiteraard zaken voor zijn bedrijf of winkel kopen via internet, maar qua bedenktijd liggen de zaken anders dan bij de consument. Dit betekent concreet dat indien een ondernemer een beroepsmatige aankoop online doet, hij geen bedenkttermijn heeft en de koop definitief is. Het is in dat geval dus eigenlijk hetzelfde als wanneer de ondernemer zijn aankoop zou doen bij een gewone verkoper. Het is echter wel mogelijk dat de verkoper bij de online koop een bedenkttermijn zou toestaan, maar hij is daartoe dus niet verplicht.

Hoe onderhandel je het beste expatpakket?

TEKST EXPAT & CO

Een internationale carrière als expat kan een geweldige kans zijn. Maar om optimaal te profiteren van je nieuwe avontuur, is het essentieel om een goed expatpakket te onderhandelen. Het ideale contract dekt niet alleen je salaris, maar ook belangrijke secundaire arbeidsvoorwaarden zoals huisvesting, mobiliteit, schoolgeld en belastingvoordelen. Zet je schrap, want hierna bespreken we de cruciale elementen van een expatpakket en waarom het controleren van je verzekeringen onmisbaar is.

DE BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN EEN SOLIDE EXPATCONTRACT

Huisvesting

Wonen in een ander land kan een flinke kostenpost zijn. Sommige bedrijven bieden een volledig gedekte huisvestingsvergoeding, terwijl anderen een maandelijkse toelage geven of helpen bij het vinden van een woning. Vraag duidelijk welke kosten worden vergoed en of er begeleiding is bij het zoeken naar huisvesting.

Mobiliteit

Afhankelijk van het land waar je gaat werken, kan mobiliteit een uitdaging zijn. Sommige bedrijven bieden een bedrijfsauto, terwijl anderen een vervoersvergoeding geven of openbaar vervoer dekken. Als je met je gezin verhuist, vraag dan zeker ook naar de mogelijkheden voor gezinsvervoer.

Onderwijs en schoolgeld

Expats met kinderen moeten nauwgezet kijken naar de onderwijsopties. Internationale scholen zijn vaak prijzig, en een vergoeding voor schoolgeld kan een enorm verschil maken. Bespreek of het contract deze kosten (deels) dekt

en of er extra tegemoetkomingen zijn voor bijvoorbeeld lesmateriaal of buitenschoolse activiteiten.

Belastingen

Weet dat werken in een ander land fiscale gevolgen kan hebben. Sommige werkgevers bieden belastingadvies of belastingcompensatie om te voorkomen dat je dubbel belast wordt. Zorg ervoor dat je duidelijkheid krijgt over jouw belastingverplichtingen en of het bedrijf hierbij ondersteuning biedt.

VERGEET JE VERZEKERINGEN NIET!

Een vaak over het hoofd geziene, maar cruciale factor in je expatpakket zijn de verzekeringen. Je werkgever biedt mogelijk een basispakket, maar dat is niet altijd voldoende. Controleer goed welke verzekeringen inbegrepen zijn en welke je zelf moet afsluiten. Denk hierbij aan:

Ziektekostenverzekering

Niet elk land heeft een even toegankelijk publiek zorgsysteem. Check of je internationale dekking hebt en of gezinsleden ook meeverzekerd zijn. Check ook of je dekking hebt

in je thuisland. Tenslotte worden 30 à 40% van de medische kosten van expats nog in het thuisland gemaakt.

Repatriëringsverzekering

In geval van nood kan deze verzekering ervoor zorgen dat je terug naar je thuisland kunt reizen of gerepatriëerd worden. Check bovendien of de andere richting óók kan: vanuit het buitenland naar je nieuwe thuis in het gastland. Voor expats zijn immers beide richtingen belangrijk.

Aansprakelijkheidsverzekering

Dit is in sommige landen verplicht en kan je beschermen tegen onverwachte schadeclaims van of tegen derden.

Pensioenopbouw

Werken in het buitenland kan een invloed hebben op je pensioenrechten, omdat die jaren vaak niet worden meegeteld in je pensioenberekening. Zorg ervoor dat je weet hoe jouw pensioenopbouw geregeld is en of extra privé-opbouw nodig is.

HOE EXPAT & CO KAN HELPEN

Een gespecialiseerde verzekeringspartner zoals Expat & Co biedt op maat gemaakte verzekeringen voor expats en hun gezinnen. Zij begrijpen de unieke uitdagingen van een internationaal leven en hebben producten ontwikkeld die inspelen op specifieke noden. De **Expatverzekering van Expat & Co** is een compleet pakket dat aan al je behoeften als expat in het buitenland tegemoetkomt, met absoluut noodzakelijke dekkingen als medische zorgen, bijstand, persoonlijke bescherming, overlijdensverzekering, inboedel en bagage, en persoonlijke aansprakelijkheid.

"Mijn grootste zorg bij mijn overstap naar Zuid-Afrika was: wat als ik plotseling terug naar huis moet door een noodgeval? De Expatverzekering van Expat & Co bood een repatriëringsoptie die mij en mijn gezin volledige

dekking gaf. Toen mijn vader plotseling ernstig ziek werd, kon ik zonder financiële zorgen snel terugkeren naar België." - Isabelle (29), expat in Zuid-Afrika

Uniek in de wereld is het **Kameleonprincipe van Expat & Co**, waardoor je ziektekostenverzekering meeneembaar is en aanpasbaar aan meer dan 15 verschillende socialezekerheidssystemen. Daarmee bespaar je heel wat tijd én geld, en ontsnap je telkens weer aan noodzakelijke overstappen met opnieuw die vervelende medische acceptatieprocedure.

"Toen ik van België naar Frankrijk verhuisde, en een paar jaar later naar Spanje, vreesde ik dat ik telkens een nieuwe ziektekostenverzekering moest afsluiten en een medische acceptatie moest ondergaan. Maar dankzij het Kameleonprincipe van Expat & Co werd mijn verzekering gewoon aangepast aan het socialezekerheidssysteem van mijn nieuwe woonland, zonder onderbreking of extra medische keuringen. Dat bespaarde me niet alleen honderden euro's aan nieuwe polissen, maar ook weken aan administratieve rompslomp. Het gaf me de vrijheid om zorgeloos internationaal te werken!" - Lucas (41), IT-consultant en expat in Frankrijk en Spanje

Kortom, met een ervaren partner als Expat & Co kun je –alvast op verzekeringsvlak– met een gerust hart aan je buitenlandse avontuur beginnen. **Kent je werkgever Expat & Co nog niet? Praat er dan over tijdens de onderhandeling over jouw expatpakket!**

CONCLUSIE

Door zorgvuldig te onderhandelen over je expatpakket en goed naar je verzekeringen te kijken, voorkom je verrassingen en geniet je zorgeloos van je internationale avontuur! 🌍

Meer info over de gerichte expertise en producten van Expat & Co op expatinsurance.eu

Je gratis en ultrabeveiligde digitale ruimte om je documenten te beheren en ze in alle vertrouwen over te dragen

Maak je gratis izimé-kluis aan

Een gratis dienst aangeboden door het notariaat, ook toegankelijk via de mobiele app.

Junior expert: onschatbare ervaring in internationale samenwerking

TEKST FOD BUITENLANDSE ZAKEN

Het Juniorprogramma biedt jongeren de kans om professionele ervaring op te doen in een partnerland van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking. Dounia El Akrami kon aan de slag in een project rond ondernemerschap in Rabat (Marokko). Ze vertelt over haar ervaringen.

Welk parcours heb je afgelegd alvorens junior experte te worden?

Aan de ULB deed ik eerst een bachelor in internationale handel, gevolgd door een master in bevolkings- en ontwikkelingswetenschappen.

In het kader van mijn bachelor heb ik een eerste professionele ervaring opgedaan tijdens een stage bij hub.brussels in Londen. Ik deed er marktprospectie voor potentiële uitvoerders vanuit Brussel. Mijn kantoor bevond zich in het *Trade office* van de Belgische ambassade.

Ik deed ook 3 maand stage voor APEFE in Rabat (Marokko) rond vrouwelijk ondernemerschap. Dat heeft me zin gegeven om in Marokko te werken.

Junior Expert: jonge talenten als ambassadeurs van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen

Het Juniorprogramma is een programma van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking – beheerd door de FOD Buitenlandse Zaken – dat uitgevoerd wordt door het

Belgisch ontwikkelingsagentschap Enabel. Jongeren tot 31 jaar uit Europa krijgen de kans om gedurende maximaal 2 jaar professioneel mee te werken in een project. Dat kan een project van Enabel zelf zijn maar evengoed van de 28 partner-ngo's.

Als junior expert doen deze jongeren waardevolle professionele ervaring op in Afrika of het Midden-Oosten en leren zij nieuwe vaardigheden. Tegelijkertijd ontwikkelen ze zich persoonlijk – aanpassingsvermogen, autonomie, kritisch denken... - en groeien ze uit tot wereldburgers en ambassadeurs van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

Waar heb je gehoord over het Juniorprogramma?

Tijdens mijn studies vernam ik van medestudenten dat er zoiets bestond als het Belgisch ontwikkelingsagentschap Enabel en hun Juniorprogramma. Sindsdien keek ik regelmatig op de website om te zien of ze geen profiel zoch-

ten dat bij me aansloot. Ik wist toen al dat ik per se iets wou doen rond ondernemerschap of onderwijs. En er kwam effectief een jobaanbieding in Marokko! Ik heb gesolliciteerd zonder er echt in te geloven. De aanwervingsprocedure was lang en viel tijdens een intense periode: het laatste jaar van mijn masterstudie met de examens en mijn thesis... Maar ik haalde het wonderwel!

In welk project werk je?

Sinds 23 oktober 2023 werk ik voor Link up Africa, een project dat uitgaat van de EU en Marokko, gefinancierd wordt door de EU en uitgevoerd wordt door Enabel en het Marokkaans agentschap voor internationale samenwerking (AMCI). Link up Africa draait rond 'triangulaire' samenwerking: tussen Marokko, Sub-Saharaans Afrika en de EU.

De bedoeling is om de technische samenwerking te versterken tussen Marokko en andere Afrikaanse landen, en de academische en economische banden aan te halen. De focus ligt daarbij op het creëren van economische opportuniteiten voor jongeren.

Welke taken heb je?

Ik sta in voor de begeleiding van Sub-Saharaanse jongeren die in Marokko verblijven en een onderneming willen opstarten. Tot nu toe heb ik 12 workshops georganiseerd in 10 Marokkaanse steden om jongeren warm te maken voor ondernemerschap en voor Link up Africa. In totaal konden we zo 1.500 personen bereiken.

We hebben 250 kandidaturen ontvangen die ik geselecteerd heb op basis van criteria zoals sociale en milieupact, valorisering van vrouwen en helderheid van de idee.

Zo konden we 150 toekomstige ondernemers identificeren.

We verhogen ook de capaciteit van een aantal opleidingscentra. Van de 150 geïdentificeerde starters werden er 40 geselecteerd die in die centra masterclasses zullen volgen en persoonlijk gecoacht zullen worden. Een partner verzorgt de pedagogische inhoud, maar wij waken wel over de kwaliteit ervan en volgen de starters op.

En bevalt het je?

Ik ben heel tevreden en vind het erg verrijkend! Voor mijn allereerste job vind ik het leuk dat ik van alles kan doen. Ik kreeg snel het volle vertrouwen van mijn collega's en kon autonoom werken.

Ik word ook sterk uitgedaagd. Je hebt immers een soepele instelling en een vlot aanpassingsvermogen nodig. Daarnaast vind ik het tof om in een diplomatieke en politieke context te werken.

Voor mij persoonlijk vind ik het boeiend om mijn wortels te ontdekken. Mijn grootouders zijn naar België gekomen om er te werken en nu maak ik de omgekeerde beweging. Ik kan een brug zijn en bijdragen aan de uitstraling van België én Marokko.

De website van Enabel vermeldt dat professionaliteit en persoonlijke ontwikkeling essentiële waarden zijn voor een junior expert. Kreeg je daar begeleiding voor?

Het is natuurlijk zo dat de mensen die ze aanwerven die

waarden al in zich hebben. Ik werk wel nauw samen met de *'project officer ondernemerschap'* die als een soort mentor optreedt, en met de *project manager* die boven hem staat. Ze helpen me wat op technisch maar ook op menselijk vlak. Bijvoorbeeld hoe je omgaat met de mensen van de EU, van AMCI en zo meer. Uiteindelijk is dit mijn eerste echt professionele ervaring.

Voorts sta ik in nauw contact met het kantoor in Brussel. Met al mijn vragen – administratief maar ook persoonlijk – kan ik terecht bij het *focal point* daar.

Een ander belangrijk punt van het Juniorprogramma is dat het van junior experten 'actieve, kritische en geëngageerde wereldburgers wil maken die de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) helpen waar maken'.

Hoe verloopt dat bij jou?

We dienen zo'n 5% van onze tijd aan 'wereldburgerschap' te besteden. Om te beginnen observeren we wat de specifieke problemen zijn in de omgeving waar we werken. Sommige juniors richten zich bijvoorbeeld op de uitdagingen rond menstruatie en de impact daarvan op het leven van jonge meisjes, anderen houden zich bezig met kwesties zoals ontbossing. Zelf heb ik ervoor gekozen om me te verdiepen in waterschaarste.

Het viel me op dat de droogte in Marokko heel breed erkend wordt als een belangrijk probleem. Toch blijven steden water bekijken als iets dat heel overvloedig beschikbaar is. Want ook op de hete dagen vloeit er water uit de kraan! Terwijl de boeren op het platteland vaak kampen met een tekort waardoor ze moeite hebben om in hun levensonderhoud te voorzien.

Wat doe je precies rond water?

Ik neem deel aan conferenties en praat erover met collega's, burens en dergelijke. Op die manier verzamel ik 'informele' informatie. Maar ik heb ook meer formele onderhouden met betrokkenen. Door te vertellen over wat ik bijleer, probeer ik mijn omgeving te sensibiliseren rond het duurzaam beheer van water.

Meer concreet wil ik getuigenissen inzamelen op het terrein. Die zullen dan gebruikt worden voor een videoanimatie die bestemd is voor kinderen en adolescenten. De animatie zal op een speelse manier uitleggen hoe het waterbeheer in de steden een directe impact heeft op het platteland, met focus op hen die het meest onder het watertekort te lijden hebben, met name boeren en vrouwen.

Je bent nu al aan je tweede jaar bezig als junior experte. Hoe zie je je toekomst nadien?

Ik zou graag bezig blijven met internationale samenwerking en ondernemerschap bij jongeren

en vrouwen. We kunnen niet de hele economie redden dankzij ondernemerschap maar ik vind het wel uitermate belangrijk. En ik wil me vooral richten op de mensen die kwetsbaar zijn op economisch vlak. Er zijn heel veel jongeren in Marokko – en bij uitbreiding in heel Afrika – en dat blijft maar toenemen. Nog later wil ik ook heel graag zelf ondernemster worden en bijdragen aan de uitstraling van zowel België als Marokko, als een soort brugfiguur. Liefst zou ik in Marokko willen werken, maar daarbij steeds de band met België blijven onderhouden.

Welk advies zou je geven aan jongeren die junior expert willen worden?

Ik denk dat de belangrijkste kwaliteit is dat je nieuwsgierig moet zijn: je moet voor veel zaken interesse opbrengen. En hoe dan ook een sollicitatie proberen, ook al meen je dat je kansen super laag zijn.

Voorts zich volop inzetten voor de job. Je moet waarde kunnen vinden in je werk. s' Morgens wakker worden met de idee om die dag weer je steentje bij te dragen, ook al weet je dat je de hele wereld niet kunt veranderen. 🍷

Interesse? Alle nodige info vind je op enabel.be.

Zomerkampen

Al spelenderwijs Nederlands oefenen

Tijdens deze kampen vinden jongeren van over de hele wereld elkaar terug in hartje Gent om er een hele week in de Nederlandse taal en cultuur ondergedompeld te worden.

---

28 juli - 2 augustus 2025 | Nieuwen bosch, Gent

Meer info op viw.be/events

Wouter Vanhees

Soundtrack van een stad

Door de lens van zijn fotoestel werpt Vlaams Economisch Vertegenwoordiger Wouter Vanhees een scherpe, gelaagde blik op de maatschappij. In zijn tweede fotoboek *Against the Tide* ontvouwt zich een complex en verrassend portret van Mumbai, begeleid door de ruige klanken van heavy metal. Wat we zien, is geen klassiek stadsbeeld maar een visueel essay vol contrasten en diepgang. Wouter observeert niet alleen, hij graaft en vertelt een verhaal dat onder de oppervlakte borrelt. Het resultaat is een boek als soundtrack van een stad om door de Indiase metropool te navigeren.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEKGHE

Als vertegenwoordiger van Flanders Investment & Trade werkte Wouter Vanhees achtereenvolgens in Hanoi en Mumbai. Vandaag noemt hij Seoul zijn thuis. Samen met zijn echtgenote en hun twee zonen – toen twee en vijf jaar oud – vertrok hij naar Azië, een continent dat hen beiden al lang fascineerde. Intussen zijn de kinderen uitgegroeid tot tieners van dertien en zestien en zijn het wereldburgers met een brede blik op de wereld. Toen de kans op een expatriatie zich aandiende, twijfelden ze niet. Het was in het professioneel én persoonlijk boeiende Vietnam dat Wouter zich in zijn vrije tijd toeleegde op fotografie. Wat begon als een creatieve uitlaatklep, groeide uit tot een eerste fotoboek.

RAFELEND HANOI

In Hanoi viel Wouter de stedelijke transformatie op. Door er te wonen, ontdekte hij een andere laag van de stad, ver weg van de toeristische routes. “Precies die ongekende kant trok me aan: de buitenwijken waar de stad rafelt en zich letterlijk en figuurlijk uitbreidt. Tussen braakliggende terreinen en nieuwe woonwijken, waar de middenklasse zich vestigt en de stad zich ontvouwt, voelde je de verandering gebeuren. Daar reed ik avonden rond op mijn scooter, door half afgewerkte buurten, aangetrokken door het visuele verhaal van groei, beweging en contrast.” Dat eerste boek werd uitgegeven in samenwerking met een lokaal collectief dat zich inzet voor de promotie van hedendaagse Vietnamese fotografie. In een land waar fotografie vaak beperkt blijft tot traditionele en toeristische beel-

den, beweegt die benadering nog grotendeels onder de radar. Als kleinschalig initiatief biedt het collectief een waardevol platform. Het boek kwam volledig lokaal tot stand — van concept tot vormgeving en drukwerk — en maakt zo deel uit van een breder, verankerd verhaal binnen de Vietnamese fotografiescène.

METAL IN MUMBAI

Zonder zichzelf te herhalen, wilde Wouter na Hanoi ook in India iets doen. Hoewel de stad opnieuw het onderwerp is, ligt de kern van het project elders. “Voor dit nieuwe boek werd muziek het vertrekpunt, een insteek die mijn passies fotografie en zware gitaren samenbrengt. Ik zocht naar een andere hartslag van de miljoenenstad – en vond die in het rauwe, onderhuidse ritme van de Indiase samenleving. In een land dat overwegend traditioneel en conservatief is, bleek dat zo’n niche inderdaad bestond — klein, maar levend.” Dat ritme wordt belichaamd door de heavy metalband Pacifist, die samen met de stad de hoofdrol speelt in zijn boek *Against the Tide*. Zo kwam ik in contact met vijf jonge gasten uit verschillende delen van India, die hun geluk in de metropool zochten en samen een band vormden. Door hun ogen wilde ik de stad portretteren. Zij openden hun wereld voor mij en mijn camera.”

ONDERGRONDS

“We kennen allemaal de beelden van Mumbai, maar het bestaan van zo’n alternatieve muzieksce­ne staat voor mij symbolisch voor hoe Mumbai werkelijk is: veel meer dan de stereotiepe voorstelling van een traditionele hindoe­gemeenschap. Dat contrast, die gelaagdheid, vond ik een boeiend uitgangspunt voor dit project.” Wouter stelde de bandleden voor om Mumbai door hun ogen en via hun muziek te portretteren. Het resultaat is een gelaagd beeld van een stad vol contrasten, bekeken vanuit het hart van een undergroundscene. Zijn beelden trillen mee op het ritme van de plek. Hij slaagt erin het gevoel van een stad vast te leggen alsof het een hartslag op papier is. Zijn werk blijft niet hangen in het beschrijvende, maar dringt door tot onder de huid. Hij volgde de band tijdens optredens, repetities en studio-opnames. Hij dwaalde met hen, en ook alleen, door hun wijk. Zo zoog hij het DNA van de plek op en legde het vast in beelden die blijven resoneren.

RAUW EN ECHT

Wouters passie voor muziek en fotografie komen samen in dit boek. De keuze voor zwart-witfotografie sluit esthetisch perfect aan bij de sfeer en thematiek van hardcore en punk. Deze muziekgenres zijn vaak geworteld in sociaal-politiek bewustzijn, ingegeven door misstanden en ongelijkheid — iets wat ook sterk terugkomt in de teksten. “De nummers vertellen echte verhalen, en voor mij vormden ze de soundtrack bij de beelden. Niet enkel de levens van de muzikanten zijn in beeld gebracht, ik dwaalde ook alleen door de stad met mijn camera, met hun muziek als innerlijke leidraad. Het resultaat is een combinatie van portretten en pure stadsfoto-

grafie — een visuele vertaling van de energie, de rauwheid en de gelaagdheid van zowel de muziek als de stad zelf. Achter elk beeld zit een verhaal. Ik wilde de typische clichés vermijden over mensen die op straat leven. Die realiteit mag getoond worden en komt ook respectvol terug in het boek”, besluit Wouter.

AGAINST THE TIDE

Wouter Vanhees

Uitgegeven door HOPPER & FUCHS

ISBN: 9789464002577

Website: woutervanheesphotography.com

Instagram: [@woutervanheesphotography](https://www.instagram.com/woutervanheesphotography)

"DE BANDLEN VAN PACIFIST OPENDEN HUN LEVENS VOOR MIJ EN MIJN CAMERA."

Vastgoed in de EU: nieuwe richtlijn energieprestatie gebouwen

TEKST KRISTIEN LESAGE. ABOGADA (ADVOCATE IN SPANJE), POSTGRADUAAT EUROPESE STUDIES, VIW-VERTEGENWOORDIGSTER.

Bezit u een huis of appartement in de Europese Unie? Of huurt u een woning? Dan heeft u wellicht al gehoord over het EPC-attest, verplicht bij verkoop of verhuur van woningen in veel landen van de EU. EPC betekent Energie Prestatie Certificaat. Het attest bestaat al een aantal jaar en werd ingevoerd ten gevolge van een EU-Richtlijn uit 2002. Met een tweede Richtlijn over hetzelfde onderwerp werd in 2010 de regelgeving verder aangescherpt. En nu is de regelgeving opnieuw herzien en verbeterd, met de nieuwe Richtlijn van 2024 die verder wil bijdragen aan de klimaatdoelstellingen van de Unie.

VAN BUREAUCRATIE NAAR WAARDEVERHOGING

De beeldvorming over het EPC-attest is sedert de invoering al veel veranderd. In het begin zagen de meeste spelers op de vastgoedmarkt het attest enkel en alleen als zuivere bureaucratie: een bijkomende hindernis bij aankoop of verhuur. Er was bij vastgoedeigenaren weinig aandacht voor de voordelen op kortere of langere termijn. Intussen is gebleken dat de score van het EPC-attest invloed heeft op de waarde van de woning. Een hogere score zorgt voor waardeverhoging van het vastgoed. Ook de huurprijzen stijgen naarmate de EPC-score verhoogt. En we zien zelfs dat banken vaker voorkeur geven aan energie-efficiënte woningen bij verstrekking van hypotheek. Dus merk ik ook bij mijn cliënten die vastgoed aankopen in Spanje, dat de inhoud van het EPC-attest steeds belangrijker wordt.

KLIMAATNEUTRAAL IN 2050

Dit is de doelstelling: gebouwen in de Europese Unie klimaatneutraal maken tegen 2050. Volgens schattingen van de Verenigde Naties en de EU, is de gebouwde omgeving verantwoordelijk voor ongeveer 36%

van de wereldwijde energieregerelateerde CO₂-uitstoot. Daarom speelt energiezuinigheid van gebouwen een cruciale rol in het klimaatbeleid van de Unie.

RENOVATIEGOLF

In oktober 2020 werd de Renovatiegolf gepresenteerd. Het gaat om een strategie van de Europese Commissie om het jaarlijkse renovatietempo te verdubbelen tegen 2030. De verbouwingen beogen het energieverbruik van vastgoed te verminderen en tegelijk werkgelegenheid te creëren. De nieuwe Richtlijn van 2024 surft verder mee op de Renovatiegolf. Het gemiddelde primaire energiegebruik van woningen moet in 2030 16% lager zijn dan het niveau van 2020. Minstens 55% van deze besparing moet worden gerealiseerd door de renovatie van de 43% slechtst presterende woningen. En het gaat niet alleen over woningen. Lidstaten moeten maatregelen nemen zodat minimaal 16% van de slechtst presterende niet-residentiële gebouwen in 2030 gerenoveerd zijn. Dit percentage stijgt naar 26% in 2033.

RENOVATIEPASPOORT

Om houvast te bieden aan vastgoedeigenaren, wordt het Renovatiepaspoort ingevoerd. Het

is een digitaal document met een stappenplan op maat, voor de geleidelijke aanpassing van een specifiek vastgoedobject. Zo krijgt de Renovatiegolf concreet vorm voor elk gebouw. Het gaat dus om verbeteringen van de energieprestatie die stapsgewijs kunnen worden uitgevoerd, met schattingen van kosten, energievoordelen en terugverdientijden.

ONE-STOP-SHOPS

Volgens de nieuwe Richtlijn bevat het Renovatiepaspoort informatie over de beschikbare One-Stop-Shops. Een One-Stop-Shop (OSS) is een centraal punt dat huiseigenaren en bedrijven ondersteunt bij energierenovaties door advies, financieringsmogelijkheden en coördinatie van werkzaamheden aan te bieden. Ervaringen uit Spanje, Italië en Portugal tonen aan dat succesvolle OSS kenmerken hebben zoals gepersonaliseerde begeleiding, vertrouwen opbouwen met klanten, en het aanbieden van lokale partnerschappen en financieringsmogelijkheden.

De nieuwe Richtlijn kan niet alleen bijdragen aan de klimaatdoelstellingen van de Unie, de Renovatiegolf kan ook de Europese economie ten goede komen door het creëren van werkgelegenheid. Het is daarom raadzaam voor vastgoedeigenaren om proactief te investeren in energie-efficiëntie. Dit versterkt de marktpositie van hun vastgoed en natuurlijk het gebruikscomfort. Lagere energierekeningen vormen een aangename nevenwerking. Met de ondersteuning van instrumenten zoals het Renovatiepaspoort en One-Stop-Shops kunnen eigenaren effectief navigeren door het renovatieproces. De tijd dringt, dus surf mee op de Golf van Renovatie!

www.lesagespanje.com

Aan bovenstaande tekst kunnen geen rechten ontleend worden. De aanwijzingen hebben uitsluitend een algemene voorbeeldfunctie en kunnen niet rechtstreeks toegepast worden. Concrete situaties moeten worden voorgelegd aan een specialist. Wij zijn niet aansprakelijk voor schade die uit mogelijke verkeerde interpretatie van deze tekst, uit onjuistheden of onvolledigheid zou kunnen voortvloeien.

d-teach online school: pionier van online onderwijs en nu ook partner van UNESCO

TEKST ANNABEL DECLERCQ, LIESELOT DECLERCQ & KOEN VERLAECKT

ERKENNING ALS UNESCO-SCHOOL

Als d-teach online school ivzw zijn we trots op onze erkenning als UNESCO-school. Dit label bevestigt onze toewijding aan kwaliteitsvol onderwijs en opent de deur naar internationale samenwerking en innovaties die aansluiten bij de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de VN. Ons lidmaatschap van het UNESCO Associated Schools Network (ASPnet) geeft ons de kans wereldwijd met meer dan 11.500 scholen samen te werken rond interculturele dialoog, onderwijs voor duurzame ontwikkeling, en verantwoordelijke technologische integratie. Het laat ons toe om beste praktijken uit te wisselen en onze onderwijsaanpak continu te verbeteren. Dat resulteert in een toekomstgericht en -bestendig onderwijsaanbod voor onze leerlingen, waarin inclusie, technologie en culturele waarden hand in hand gaan. Dit alles maakt onze school tot een pionier in de integratie van technologie en cultuur in onderwijs voor internationale families.

WERELDWIJD VERBONDEN MET VLAANDEREN

UNESCO's International Mother Language Day benadrukt elk jaar opnieuw de waarde van de moedertaal voor het behoud van culturele identiteit. Aan Vlamingen in de wereld biedt d-teach een unieke kans om de Nederlandse taal en cultuur van Vlaanderen levendig te houden en een blijvende link te verzekeren met het Vlaamse onderwijs, waar ook ter wereld onze leerlingen zich bevinden.

INNOVATIE IN ONLINE ONDERWIJS

UNESCO heeft wereldwijd richtlijnen gepromoot voor het ethisch gebruik van AI in het onderwijs. De nadruk ligt daarbij op het verbeteren van de toegang tot onderwijs, het versterken van de leraren en het bevorderen van een gepersonaliseerde leerervaring. Deze visie sluit perfect aan bij onze inzet om AI-technologie op een verantwoorde manier in onze leeromgeving te integreren. Via onze deelname aan het Europese E-FORCE project, dat gelanceerd werd op UNESCO's International Day for Digital Learning 2025, werken we aan het verbeteren van de digitale betrokkenheid van zowel leerlingen als leerkrachten, met een focus op het behoud van en de waardering voor de onmiskenbare rol van de menselijke leraar. Op de Internationale Dag van het Onderwijs onderzochten 18 van onze leerlingen uit verschillende

continenten hoe menselijke autonomie kan worden behouden in een wereld die steeds meer wordt gevormd door AI. Onze AI for Education Award en de bijbehorende masterclasses ondersteunen educatieve professionals in het pedagogisch gebruiken van AI. Als onderdeel van DigiEduHack onderzoeken we tenslotte de mogelijkheden van AI in het onderwijs om de efficiëntie van het leren te verbeteren.

IN DE PRIJZEN

We maken graag van de gelegenheid gebruik om Lieselot Vanheertum, een van onze leerlingen, in de schijnwerpers te zetten. Ze won onlangs de zilveren prijs in de International Photo Essay Contest for UNESCO World Heritage. Haar werk werd erkend tijdens het UNESCO International Forum on the Futures of Education 2024 in Zuid-Korea. We zijn bijzonder trots op haar prestatie, die niet alleen haar talent en creativiteit weerspiegelt, maar ook de waarden van cultuur, erfgoed en wereldburgerschap die wij bij d-teach online school ivzw hoog in het vaandel dragen. 🌍

www.d-teachschool.org

Vier decennia in zeven landen

In ons volgende tijdschrift lees je een interview met Erik Versavel. Na vier decennia als internationale bankier in maar liefst 7 landen publiceert hij dit jaar zijn ervaringen in een boek genaamd “expat”. Het boek beschrijft openhartig het plezier, de complexiteit en de uitdagingen om internationaal te verhuizen met een jong gezin. Hierbij delen we alvast een hoofdstuk uit het boek als voorpublicatie.

EEN PERMANENTE DIASPORABLUES

"Zuid-Korea", zei ik tegen Jos in ons Broadgate-kantoor in Londen in juni 1993. "Het is niet in het nieuws. Ik weet niet waar het is. Ik heb een vrouw en twee kleine kinderen. Waarom zou ik daarheen verhuizen?" vroeg ik retorisch. Hij wist dit punt over de kinderen natuurlijk heel goed, want Brigitte bracht geregeld bezoeken aan zijn vrouw Marjo in hun huis in Woldingham en onze kinderen noemen hen nog steeds hartelijk Jos en Marjo. Ik stelde me een beetje aan, ik weet het, maar in mijn hart was ik opgewonden en gevlid. Hij was technisch niet verantwoordelijk voor de baan in Zuid-Korea, maar had met het hoofd van onze internationale netwerkdienst in Brussel geregeld dat hij dit aan me zou voorstellen. Later vertelde Jos mij dat hij al wist dat hij een paar jaar daarna zou terugkeren naar Azië als regionaal hoofd en dat hij wilde dat ik deel zou uitmaken van dat project. We waren in ons vierde jaar in Londen en het was beter voor mijn carrière om mijn contract niet verder te verlengen. Op de een of andere manier moest ik proberen vooruit te komen en in het kantoor in Londen leek dat niet mogelijk. Er waren genoeg meer gekwalificeerde en ervaren Britse collega's die, ondanks hun soms overdreven Britse persoonlijkhe-

den en niet altijd even geweldige professionele bijdragen, als eerste in aanmerking kwamen voor promotie tot afdelingshoofd, laat staan mijn onuitgesproken ambitie om ooit hoofd van een buitenlands filiaal te worden. Het leek me beter om een heel andere uitdaging aan te gaan. Het leek dringend. De vorige medewerker van het kantoor in Zuid-Korea was niet al te gelukkig in Seoel en wilde zo snel mogelijk weg. Dit was nog vóór het internet en Google. In een boekenwinkel in het centrum van Londen kochten we het enige boek dat ze over Zuid-Korea hadden. Na een slapeloze nacht zei ik: "Ja." We hadden absoluut geen idee hoe we moesten plannen of wat we konden verwachten.

In september 1993 verlieten we ons comfortabele leven op het Engelse platteland. We paktten alles in, zetten onze kleintjes op een businessclass-stoel in een KLM Boeing 747 en vlogen naar Seoel. We zouden tientallen jaren emotioneel verbonden blijven met de korte tweede verdieping van deze 747 vliegtuigen en vonden het jammer toen ze uit dienst werden genomen. Ongelooflijk genoeg was roken in vliegtuigen nog een aantal jaren toegestaan nadat we intercontinentaal waren gaan reizen

Nathalie op haar eerste intercontinentale vlucht van Amsterdam naar Seoel in een KLM Boeing 747. September 1993 © Brigitte Hannes.

en dit zorgde voor buitengewone stress omdat je in een niet-rokers rij kon zitten, maar wel vlak voor de rokers. Verschrikkelijk. Enkele jaren later, in Shanghai, werden we nog steeds boos als een ober of serveerster ons vertelde: "Ja, dit is een tafel voor niet-rokers", terwijl alle omliggende tafels zogenaamde tafels voor rokers waren.

Hoe dan ook, in dat vliegtuig stappen betekende vrijwel zeker dat we niet snel terug naar huis zouden gaan. De onregelmatige, episodische langeafstandsrelatie met onze uitgebreide familie zou nog tientallen jaren voortduren. Vanaf dat moment zouden onze ouders de kleinkinderen nog maar één of twee keer per jaar zien. De impact van permanent verhuizen is diepgaand en bepalend. Je kunt niet opnieuw beginnen. Het is gebeurd, net zoals je niet kunt beginnen met sparen voor je pensioen als je 65 bent. Onze kinderen zouden zich nergens thuis voelen. Ze zeggen nog steeds: "Thuis is waar we alle vier samen zijn." Ze spreken zowel Nederlands als Engels met accenten die niemand kan plaatsen. Ze weten hoe ze een taxichauffeur in Shanghai de weg moeten vragen in het Mandarijns Chinees, ze kunnen praten met de Indonesische immigratiebeambte in het Bahasa Indonesia en eten bestellen in het Koreaans, maar in Belgische restaurants voelen ze zich ongemakkelijk bij het bestellen van spaghetti. Te buitenlands voor je geboorteland, maar ook te buitenlands om te passen in de landen waar je enkele jaren woont, en nooit genoeg voor allebei. Een permanente diasporablues. Onze broers en zussen zouden trouwen, kinderen krijgen, scheiden, hertrouwen, en we zouden deze levensveranderende gebeurtenissen nauwelijks merken. Onze vaders stierven zonder dat we aan hun bed stonden en we schreven tekstjes vol spijt terwijl we in het vliegtuig zaten tijdens lange reizen naar huis om hun begrafenis bij te wonen.

Onze twee kinderen zouden na verloop van tijd verschillend reageren op dit voortdurend verhuizen. Vanaf de dag dat ze terugkeerde naar Engeland om te gaan studeren, leek Charlotte een steeds groter verlangen te ontwikkelen om zich te vestigen en niet meer te verhuizen. Nathalie ging ook naar de universiteit in Engeland, maar

begon nadien opnieuw te verhuizen en heeft dit verlangen blijkbaar levend gehouden. Maar tegelijkertijd ontwikkelde Nathalie van jongs af aan verlatingsangst. Terugdenkend vertelde ze ons dat ze zich elke dag op de schoolbus in Jakarta zorgen maakte dat Brigitte zou vergeten om op haar te wachten en haar van de bus op te halen aan de lobby van het appartementsgebouw waar we woonden. In het geval van mijn lieve vrouw is zo'n risico heel reëel als ze mij zou moeten opwachten, maar in het geval van onze kleintjes vrijwel onbestaande. Een kwestie van emotionele prioriteiten, en alleen in dit specifieke voorbeeld sta ik niet bovenaan de lijst, maar onze kinderen wel. Op een dag, toen we in Shanghai woonden, hadden we afgesproken dat Brigitte met me mee zou gaan op een zakenreis naar Beijing en we zouden op zondagavond vertrekken. Nathalie kon zich plots niet beheersen en huilde zo hard dat we onze plannen lieten vallen. Ik ging alleen naar Beijing. Nu ze in de dertig is, heeft ze nog steeds moeite met afscheid nemen en helaas blijft dat in onze familie een onderdeel van wat we doen, soms voor vele maanden en meestal voor lange afstanden. Daarom hebben we met z'n allen afgesproken dat we nooit afscheid nemen zonder af te spreken wanneer we elkaar weer zullen zien. Ook al is de volgende familiebijeenkomst pas over vier of vijf maanden, prikken we een datum, houden ons eraan en dat maakt het afscheid draaglijker.

We zijn altijd transparant geweest tegen onze kinderen en voerden al vroeg gesprekken over onze volgende stap. Het was nooit een verrassing of een schok, en we spraken ook over de onzekerheden. Vietnam, Japan of India zijn er nooit gekomen, maar we hebben wel over al deze mogelijke bestemmingen op dezelfde manier gepraat: welke scholen zijn er, wat voor soort huizen, wat valt er te ontdekken? De kinderen waren zich altijd bewust van een 'timer' in elk land; het voelde normaal om te weten dat de tijd op een gegeven moment om zou zijn.

Laten we de filosofische en psychologische overwegingen van het expatleven even buiten beschouwing laten en kijken hoe het echt was om naar Seoel te verhuizen.

Meer info: erikversavel.org

Godefridus Wendelinus heette gewoon Govaert Wendelen

TEKST THEO DIRIX

Wanneer ik als expat het thuisland bezoek, ontsnapt soms de gedreven toerist die ook in mij huist. Te pas maar voor al te onpas laat hij dan weetjes los, zelfs op thuisblijvers. Ofwel rollen ze met de ogen, zo van: "daar is hij weer", ofwel zijn ze verbaasd. Tegenwoordig vermijdt mijn directe omgeving die tweede reactie omdat ze weten wat er komt. Een artikeltje in dit magazine kan misschien nog net?

Vorige week overkwam het me alweer. Omdat we met een paar collega's van Vlamingen in de Wereld op verplaatsing vergaderden met zicht op de Kathedraal van Sint-Michiël en Sint-Goedele in Brussel, betrapte ik me op de melding dat ik in de kathedraal wel eens naar de meridiaan ging kijken. "De meridiaan?" En de trein vertrok in wolven van stoom: "Meridiaanlijnen zijn noord-zuid gerichte strepen of stroken op de grond die de precieze middag aanduiden, omdat een zonnewijzer daar een schaduw afwerpt of een opening een lichtvlek doorlaat."

Eén achteloze reactie: "Ah zo, dan zal ik toch eens moeten gaan kijken," en hup daar vertrok de stoomtrein weer: "Door de schijnbare beweging van de zon, want in werkelijkheid draait de aarde om de zon, is de lijn niet langer dan

tussen de momenten waarop de zon lijkt te stoppen en om te keren, op 21 juni en opnieuw op 21 december, de twee zonnewendes".

In de kathedraal weerkaatst een koperen strook van enkele millimeters het licht uit een 'oculus' of oog in een glasraam. Die meridiaan werd aangelegd in 1837 door de Gentse astronoom Adolphe Quetelet. Van de overheid had hij de opdracht gekregen om, verspreid over het hele land, 41 van die meridiaanlijnen aan te leggen als tijdmetingssysteem.

Aanleiding was het vastleggen van precieze vertrekuren voor de pas geïntroduceerde treinen, met Brussel als nul-meridiaan. Uiteindelijk heeft Quetelet er slechts een tiental aangelegd en de meeste heb ik gevonden. Of de treinen vandaag stieter zijn dan toen, weet ik niet, maar een meridiaanlijn kan ik niet laten liggen. Met Adolphe Quetelet heb ik nochtans weinig affiniteit: hij is het meest bekend als bedenker van de *Body Mass Index* en daar lig ik permanent mee overhoop.

Jaren geleden, toen ik mijn kinderen nog met culturele uitstappen en musea kon lastigvallen, heb ik ze eens meegetroond naar Herk-de-Stad. Daar ligt op de markt een

moderne meridiaanlijn in openlucht, als schaduw van een gedenksteen die herinnert aan de stadsrechten van Herk-de-Stad. Ze is elf meter lang en tien cm breed en loopt naar de overzijde van de markt. Ze werd in steen gekapt door Jos Geusens.

Op de steen staat de tekst 'Godefridus Wendelinus, astronomus' met geboortjaar 1580 [in Herk] en overlijdensjaar 1667 [in Gent]. Een andere steen geeft de windrichtingen aan met de tekst 'Tempus et situs a sole deductus': de zon bepaalt de tijd op een bepaalde plaats.

Govaert Wendelen, want zo heette hij in zijn Loonse leven, keerde na zijn studies en omzwervingen naar zijn heimat Herk-de-Stad terug en werd er in 1612 bestuurder van een Latijnse school. Van jongs af staaarde hij naar de hemel: niet alleen werd hij priester maar hij verzamelde ook eclips-waarnemingen. Later correspondeerde hij met o.m. René Descartes en Constantijn Huygens. Als sterrenkundige was hij een aanhanger van Copernicus, Kepler en Galilei.

In Herk-de-Stad is hij terecht groot maar hij verdient veel meer. Misschien zou ik meer mensen de weg kunnen wijzen. Het Wendelenmonument in het stedelijk park heb ik zelf nog niet gezien. Ook het Wendelenhuis in de Ridderstraat 15, waar waarschijnlijk zijn wieg stond, staat nog op mijn lijstje.

Naar de meridiaanlijn op de markt ben ik al wel een paar keer teruggekeerd, als de 314-snelweg naar huis me te druk wordt. Om te zien waar de zon precies uithangt, natuurlijk, maar toch ook om mijn gezelschap met weetjes te vervelen of te boeien (schrappen wat niet past).

Sommige dingen kan je nu eenmaal moeilijk missen.

Met onze sociale zekerheid ga je altijd gerust aan de slag, waar ook ter wereld.

Ga je voor een lange periode buiten Europa* werken? Dan moet je de kwaliteit en voordelen van onze sociale zekerheid gelukkig niet missen. Want als je kiest voor onze Overzeese Sociale Zekerheid, geniet je van de bescherming zoals je die kent. Van ziekteverzekering tot pensioen: ga gerust aan de slag met de sociale zekerheid van thuis.

Ontdek ons aanbod op www.overzeesesocialezekerheid.be

Vliegensvlug door de luchthaven met gezichtsherkenning

TEKST BART VAN DE VEL (EXPERT DIGITALE TRANSFORMATIE IN DE VS)

Geen gedoe meer met identiteitskaarten of boardingpasses die je om de vijf meter moet bovenhalen om op een luchthaven je vliegtuig in te kunnen. De oplossing is een nieuw systeem van gezichtsherkenning. Exact vijf minuten. Meer had ik niet nodig om van mijn Uber tot in de lounge te raken op Newark Airport. Om 16.07 uur stapte ik uit, om 16.12 uur nipte ik al aan een glaasje bubbels.

In die luttele minuten checkte ik drie koffers in, ging ik langs de paspoortcontrole en passeerde ik bij de security. En dat op een luchthaven die nog geen half jaar geleden tot een van de slechtste in de Verenigde Staten werd verkozen. Normaal ben je aan die hele procedure makkelijk een klein uur kwijt.

SCIENCEFICTIONFILM

De magie? Gezichtsherkenning. Geen gedoe meer met identiteitskaarten of boardingpasses die je om de vijf meter moet bovenhalen. Gewoon even in de camera kijken, en hop. De computer wist perfect wie ik was, checkte meteen mijn vluchtgegevens en voor ik het goed en wel besepte, stond ik aan de andere kant. Het voelde alsof ik in een sciencefictionfilm was beland, maar dan eentje zonder dystopische ondertoon.

De technologie heet TSA PreCheck Touchless ID. Ze wordt uitgerold in negen Amerikaanse luchthavens. Delta kwam er in 2021 als eerste mee, United volgde, American en Alaska Airlines staan te popelen om er ook mee te beginnen. De cijfers zijn indrukwekkend. Terwijl een gewone PreCheck-controle 20 seconden duurt, ben je er met

“DE TOEKOMST IS EEN VLEGREIS WAAROP JE NERGENS NOG DOCUMENTEN MOET TONEN.”

gezichtsherkenning in 6 tot 8 seconden mee klaar. Al zes miljoen gezichten zijn intussen door het systeem gegaan.

Je moet er wel een paspoort voor hebben en een frequent vliegtuiggebruiker zijn. De TSA PreCheck, zeg maar de Amerikaanse fast lane, gaat na een eenmalige speciale screening van de veiligheidsdiensten razendsnel. Het systeem vergelijkt gewoon je gezicht met een vooraf geüploade foto uit je paspoort. Simpel en efficiënt, zoals alleen Amerikanen dat kunnen.

PRIVACY?

Sommige mensen vinden het idee maar niets. Privacy versus Uncle Sam, weet je wel. Maar de meeste reizigers maken er zich niet druk om. De overheid heeft toch al onze foto's, is de redenering, en dan kan je maar beter van het gemak profiteren.

Maar de echte revolutie moet nog plaatsvinden. Steeds meer luchthavens implementeren de technologie niet alleen bij het achterlaten van de bagage en bij de security, maar ook bij de boarding. Ook daar zal het straks volstaan even in de camera kijken. Geen paspoort of boardingpass meer nodig. De toekomst is een vliegreis waarop je nergens nog documenten moet tonen, van het afgeven van je bagage tot aan je stoel in het vliegtuig.

Maar mijn grootste vrees is dat ik op een dag ergens land en mijn paspoort nog thuis in de la ligt. Want hoe slim die gezichtsherkenning ook is, zonder dat vertrouwde boekje raak je geen enkel land binnen. Dat zou toch wel straf zijn: perfect herkend worden door alle computers, maar nergens welkom zijn. Misschien leg ik mijn paspoort het best bij mijn tandenborstel - die vergeet ik nooit.

‘De wereld is klein’ is een wisselcolumn van De Tijd waarin ondernemende Vlamingen vanuit het buitenland schrijven over wat hen beroert en boeit. Lees meer op [tijd.be/dossiers/de-wereld-is-klein](https://www.tijd.be/dossiers/de-wereld-is-klein).

Windows of opportunity

Lappen en zemen

TEKST THEO DIRIX

Een leuke quote over 'durf'? Moet lukken, kan niet fout gaan, denk je. Tot je er onder bezwijkt. Onder de quotes over durf. Zoals over mislukken en succes.

De meeste uitspraken daarover zijn trouwens erg 'cringe', (tenzij jongere lezers hier in elkaar krimpen van plaatsvervangende schaamte omdat een boomer dat woord in de *Urban Dictionary* heeft gevonden?)

Hoe langer ik door die quotes-pagina's surf, hoezeer de durf groeit om een eigen quote te verzinnen.

Want neem nu: 'Succes is de optelsom van falen'. Staat daar eigenlijk veel meer dan dat het goed is te sukkelen van falen naar falen?

Of: 'Zonder mislukking geen succes.' Zijn we daar wel zo zeker van?

En wat te denken van: 'Succes is de grootste mislukking'?

Dat krijg je toch ook alleen maar gezegd met je tong in de wang of met de bedoeling een Nobelprijs literatuur te winnen, nietwaar Bob Dylan?

Plots bots je dan op een uitspraak waarin zowel de mislukking als het tegenovergestelde succes worden gerelativeerd.

Meteen steekt de twijfel op om een eigen quote te lanceren. De uitspraak in kwestie is van één van de standbeelden die vandaag schitteren tussen ingepakt en beklad, Winston Churchill: 'Succes is het vermogen om van mis-

lukking naar mislukking te gaan zonder je enthousiasme te verliezen.'

Winston legt de nadruk op de weg tussen beide en die wordt met enthousiasme bewandeld: bezieling/begeestering en het mag gerust iets meer zijn; vuur zonder op te branden -gloed vind ik mooi- ijver maar met goesting.

(Ik heb altijd een boontje voor enthousiasme gehad.

Meer dan voor die andere nobele waarden die als brokken en hompen in onze levenssoep zwemmen: moed, volharding, opoffering, etc.)

Enthousiasme kruidt het bestaan. Van mislukking tot mislukking: wat een succes! Vindt Winston Churchill.

Maar als ik het zo zie staan, vind ik het ook maar niks.

Sorry, old chap, maar ik mis durf in die uitspraak. Want is dat niet wat het brave enthousiasme voorafgaat?

Daarom lanceer ik hier de uitspraak: 'De angst om te mislukken overwin je met durf'. Oké, oké: zonder je enthousiasme te verliezen.

Soms moet je gewoon venstens durven dichtslaan en, na wat lappen en zemen, weer durven opendoen. Tenzij een dergelijk taalgebruik niet uitdagend genoeg voor durvers is.

Misschien moest ik toch nog maar even blijven zoeken naar de betere uitspraak.

Pieters veerkracht

Kansen, pijn en nieuwe ambities

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

“In december 2019 verkochten we alles en verhuisden we naar Singapore. In april 2020 stonden we al terug.” Wie bij elke tik die hij krijgt opnieuw opstaat, toont veerkracht. Het is een houding die Pieter Vanderbeeken typeert. Hij doet, onderneemt en durft zijn hart te volgen omdat hij weet dat bijna alles uiteindelijk wel goed komt. Het buitenland ziet hij als een sleutel tot zijn geluk. Verre oorden lonken en lokken. Het is slechts een kwestie van tijd vooraleer hij vanuit Brussel nieuwe oorden opzoekt.

STUDENT-ONDERNEMER

In afwachting van wellicht een nieuwe uitdaging blikt Pieter terug op zijn start en groei in binnen- en buitenland. “Mijn moeder werd geboren in Congo en woonde er tot haar twaalfde. Ze sprak altijd met veel enthousiasme over haar jeugd, maar ondanks die rijke ervaring was het mijn vader die een buitenlandddroom had. Ze zijn dat avontuur echter nooit samen aangegaan. Ik heb dus nooit in het buitenland gewoond totdat ik oud genoeg was om mijn eigen keuzes te maken. En ook toen ik het zelf kon beslissen, vloog ik niet onmiddellijk uit. Geen Erasmus dus, dat ervaringsjaar heb ik gemist. Ik was als student al ondernemer, organiseerde behoorlijk professioneel feesten en durfde het succesconcept niet onderbreken met een buitenlands avontuur.” Toen hij afstudeerde in de Rechten nam hij wel een sabbatical om die schade in te halen en reisde hij door Zuidoost-Azië, waar de liefde voor de regio ontstond.

SIERRA LEONE WORDT NEW YORK

“Tijdens mijn eerste professionele ervaring bij een bank, waar ik verantwoordelijk was voor de portefeuille van KMO's en zelfstandigen, trok het buitenland, maar ik besefte dat mijn rechtendiploma onvoldoende kansen bood. Ik volgde daarom een International MBA aan Vlerick, met studenten uit verschillende landen en opdrachten in Zuid-Afrika en India. Na de opleiding belandde ik in de luchtvaart. Bij Brussels Airlines werkte ik in een management traineeprogramma met de bedoeling een satellietvestiging in Sierra Leone te leiden. Een ebola-uitbraak schrok mijn toenmalige vriendin af, waardoor we bleven en ik mij concentreerde op de heroriëntering van het bedrijf na de komst van lagekostenmaatschappijen. Ik lanceerde een nieuw loyaliteitsprogramma en als dank kreeg ik de kans om naar New York te gaan, waar ik zou focussen op marketing en online sales, vooral gericht op de vele Amerikanen met Afrikaanse roots die naar Afrika reisden.”

CARRIÈRE EN LIEFDE

Op het afscheidsfeest voor zijn vertrek naar New York ontmoette Pieter echter de vrouw van zijn leven, een Kazachse die in de mode werkte. Hoewel hij verhuisde, vloog hij regelmatig terug, maar na een jaar besloot hij

voor haar terug te keren. “Wel spraken we af dat we kansen om als gezin naar het buitenland te verhuizen, zouden grijpen. Na verschillende functies, die ons in België hielden, stopte mijn vrouw haar zaak na de geboorte van onze eerste zoon. Tien dagen later begonnen we te zoeken naar een bestemming en Singapore trok ons het meeste aan. Ik won fanatiek advies in en hoorde vaak dat het onmogelijk was om er vanuit België een job te vinden, dus zocht ik naar een Belgische onderneming die een vestiging in Singapore wilde openen. Ik kwam uit bij Nexworks, een bedrijf dat wereldwijd inspiratieprogramma's rond innovatie organiseert. In aanloop reisde ik voor hen maandenlang de halve wereld rond. In december 2019 verkochten we alles in België en verhuisden we naar Singapore. Maar toen kwam Covid en de business van Nexworks, gebaseerd op internationale reizen, stortte in. In april stonden we zonder werk terug in België.”

TWEDE TERUGKEER UIT SINGAPORE

Pieter liet de moed niet zakken en begon te ondernemen, tot hij van een zakenrelatie onverwacht de vraag kreeg om vanuit Singapore te helpen aan de expansie in Azië, specifiek in de consulting voor grote farmabedrijven. “Het voelde als een geschenk want ik voelde dat mijn plek niet in België was. Maar vooraleer ik vertrok werd het bedrijf alweer verkocht aan een Amerikaanse groep, die geen haast had om de Singaporese vestiging te openen. Hierdoor vertrokken we pas in maart 2022 met onze twee kinderen. We beleefden daar een geweldige tijd in een kindvriendelijke omgeving. Maar toen een nieuwe CEO aantrad, werd het kantoor in Singapore in januari 2024 gesloten. Hoewel ik met een speciaal visum nog een jaar in Singapore mocht blijven, waren de hoge kosten van levensonderhoud onhoudbaar zonder loon. Ik gaf mezelf twee maanden om lokaal een nieuwe baan te vinden, maar dat is helaas niet gelukt. En zo stonden we terug op Brussels Airport.”

ONDERNEMERSCHAP

“Deze tweede terugkeer is een pijnlijk proces geweest. Mijn echtgenote had in Singapore op korte termijn immers een mooie carrière uitgebouwd. Omwille van mijn jobverlies moest ook zij echter haar job opgeven. Dat was niet de

“HET IS NIET EVIDENT TERUG TE KOMEN ZONDER JOB.”

leukste periode, ook niet omdat het bedrijf waarvoor ik zoveel gegeven heb, mij op een niet zo mooie manier heeft laten gaan. Als koppel moet je sterk staan om dat te absorberen. Evident is het niet, terugkomen zonder job. We zijn wel dankbaar voor het avontuur en hadden nooit een moment spijt, maar het einde had anders gekund. Er kwamen vervolgens opportuniteiten uit Thailand en België, maar financieel bracht dat niets bij. In een vreemd jaar nam ik uiteindelijk de draad op om opnieuw zelf te ondernemen. In september 2024 startte ik een eigen zaak, met de grote ambitie om terug naar het buitenland te gaan. Waaraan ik werk is een gedigitaliseerd gedecentraliseerd model. Als het lukt, kan ik een bedrijf runnen van waar ook ter wereld.”

WERELDBURGERSCHAP

“De buitenlandmicrobe zit er bij ons allebei in. Mijn echtgenote woonde al in diverse landen en onze twee zoon-tjes van vier en zes hebben de perfecte leeftijd om de wereld te verkennen. Verhuizen met kinderen is voor ons geen belemmering. Wij willen het allebei even graag. Als koppel moet je die spirit hebben om steeds te herbeginnen in een nieuw land, een nieuwe stad. Het is spannend, maar zodra je het één keer hebt gedaan, beseft je hoe eenvoudig het eigenlijk is. Zonder financiële obstakels zou ik morgen opnieuw vertrekken. Er moet eerst stabiliteit zijn in de business om die stap te zetten. Velen hebben die reislust, maar voor wie het niet van nature heeft, kan één ervaring genoeg zijn om besmet te raken met een internationale mindset: de interesse om nieuwe wegen in te slaan en nieuwe culturen te ontdekken. Internationaal wonen en werken is een cadeau dat je je kinderen kunt geven. De ervaringen en bagage die zij opdoen zijn onbetaalbaar en bieden een kijk op de wereld die je op geen enkele andere manier kunt bieden”, besluit Pieter.

Van de Kempen naar een dorp met 50 mensen

TEKST NELE CAEYERS (ONDEROX MAGAZINE)

Plannen zit niet in hun natuur. Margot Balck (35) en Peter Mariën (38) uit Ramsel en Houtvenne schrokken er daarom niet voor terug om impulsief naar Noorwegen te verhuizen zonder er ooit geweest te zijn.

Nog nooit in Noorwegen geweest en dan trekken jullie meteen naar zo ongeveer het hoogste punt?

“We wisten al lang dat we ooit wilden emigreren. Ik droomde van een leven in Alaska, maar dat vond Peter wat te heftig. Hij wilde eerder naar Denemarken maar dat vond ik dan weer te plat. Noorwegen leek ons een goed compromis. Het was de bedoeling dat we ergens in het zuiden of misschien nog in het midden iets zouden zoeken. Ik was al enige tijd bezig met het internet af te schuimen: blogs lezen van mensen die de stap al eerder zetten, websites over emigratie uitpluizen, uitzoeken hoe het zit met werk, ... Maar het is allemaal niet zo makkelijk.”

En toen kwam een andere Belg in Noorwegen met een oplossing?

“Inderdaad. We vonden een Belg die ons wilde helpen. Hij heeft een schapenboerderij in Akkarfjord op het eiland Sørøya in het uiterste noorden van Noorwegen en bood Peter een job aan. En toen ging het plots heel snel. Het was de zomer van 2021 en corona flakkerde even terug op. Het leek erop dat de Scandinavische grenzen opnieuw

zouden dichtgaan. Dat wilden we niet riskeren dus zijn we echt hoteldebotel alles beginnen regelen: huis verkocht, opslagplaats gezocht voor onze spullen en dan letterlijk inpakken en wegwezen. We waren nog nooit in Noorwegen geweest dus het was een gigantische stap in het onbekende, maar eerlijk, het was het leukste gevoel ooit.”

En bleek het na zoveel dagen rijden nog altijd een droom bij aankomst?

Margot lacht. “De eerste dagen regende het continue. De man die ons had overtuigd om naar daar te verhuizen begon zich al uitgebreid te excuseren en zei meteen dat het niet altijd zo was. Hij kreeg gelijk schrik dat we rechtsomkeer zouden maken.

De eerste maand was het plan trekken. We hadden nog geen onderkomen want er was geen woning vrij. We hebben daarom de eerste tijd nog in de school gewoond. Peter kon wel meteen beginnen werken, de schapen moesten immers van de bergen gehaald worden voor de winter.

Na enkele weken kwam er een appartement vrij in het dorp, recht over de school, waar we nu nog steeds wonen. Akkarfjord is een piepklein dorp, er wonen hier maar zo'n vijftig mensen. Het is enkel te bereiken per boot vanuit Hammerfest. Er zijn ook wel wat vakantie-woningen op het eiland en in de zomer ontvangen we heel wat toeristen, vooral wandelaars. Maar de eigenlijke gemeenschap is dus vrij klein. Dat maakt dat ook huisvesting en de arbeidsmarkt heel krap is. Peter heeft het geluk gehad dat hij naast de schapen in de zomer ook kan sneeuwruimen in de winter. Zo heeft hij toch een vast inkomen. Hij heeft trouwens de tijd van zijn leven, het bevalt hem hier prima."

Maar hoe zit het dan voor jou? Krijg jij je dagen om?

"Ik ben illustrator en werk momenteel aan enkele kinderboeken en doe ook hier en daar wat opdrachten. Zopas mocht ik nog wat ontwerpen voor het ziekenhuis van Finnmark. Peter geeft me de tijd en de ruimte om daar mee bezig te zijn. En verder doe ik uiteraard het huishouden.

We hebben een dochter van negen, Joanne, en een zoon-tje van drie maanden, Wolf. Joanne gaat hier naar school en hoewel het een luxe is om het gebouw aan de overkant van de straat te hebben, zit er helaas nog maar één andere leerling op de school.

We hebben daarom de harde keuze moeten maken om haar naar Hammerfest te laten gaan. Dit betekent dat we ook daar een onderkomen moeten zoeken waar ik met de kinderen kan verblijven want haar elke dag op de boot zetten kan niet. Hoe dat allemaal gaat lopen, weten we nog niet goed, we zien wel. We hebben er alle vertrouwen in dat het goed komt. Ik zie hoe gelukkig Peter hier is, dat

is ook heel belangrijk. En Joanne, die is heel sociaal en kan je overal neerzetten, dat geeft nooit problemen. Ze pikte het Noors heel snel op en spreekt nu vlot drie talen: Nederlands, Engels en Noors."

Een zontje van drie maanden, die is dan in Noorwegen geboren? Hoe ging dat?

"Alleszins heel anders dan in België! Om te beginnen stelde iedereen me na het nieuws van de zwangerschap de vraag of we het kindje wilden houden. Gewoon, zo, recht-toe rechtaan, zelfs gewoon de mensen uit het dorp vroegen ernaar. Wolf was niet gepland maar zeker welkom, dus het was voor ons heel heftig om die vraag zo vaak te krijgen. In België wordt dat niet eens gevraagd.

De opvolging van de zwangerschap was ook nog heel 'old school'. Echt voelen aan de buik en luisteren met zo'n houten toeter in plaats van een koude echo. Dat was dan weer charmant.

Een week voor de uitgerekende datum kreeg ik weeën, dus hup, wij de boot op naar Hammerfest. Maar de kleine bleef lekker zitten. De dokter stuurde ons naar een hotel om af te wachten, maar na een week was er nog geen beweging. We kregen toen de keuze om terug naar huis te gaan of de bevalling in te leiden.

Omwille van emotionele en veiligheidsredenen kozen we al snel voor de inleiding. Emotioneel omdat het een heel gedoe zou zijn als alles snel zou moeten gaan: de boot pakken of in het ergste geval opgehaald moeten worden met een helikopter terwijl er een horde toeristen op staan te zien, ik zag er de lol niet van in. Wolf werd een dag voor de uitgerekende datum geboren, geholpen door een Nederlandse gynaecoloog en een Noorse vroedvrouw, ingeleid door een Finse verpleegster en begeleid door een Zweedse verpleegster in het bad. Het was dus een heel internationale omgeving."

Werd je na twee of drie dagen al naar huis gestuurd ook, zoals in België?

“Nee hoor, we zijn uiteindelijk een week gebleven. De borstvoeding verliep niet heel vlot dus daar hebben we onze tijd voor genomen. Peter en Joanne konden gewoon bij ons in onze hele ruime kamer verblijven, dus het was een mooie tijd voor ons gezinnetje. We konden rustig aan elkaar wennen. We hoefden ook geen rekening te houden met familie en vrienden die op de drempel stonden te wachten. Al bij al was het een mooie belevenis, al hadden ze de epidurale verdoving wat vroeger mogen geven (lacht).”

Noorwegen betekent ook vaak barre weersomstandigheden. Koud en donker zijn de sleutelwoorden, niet?

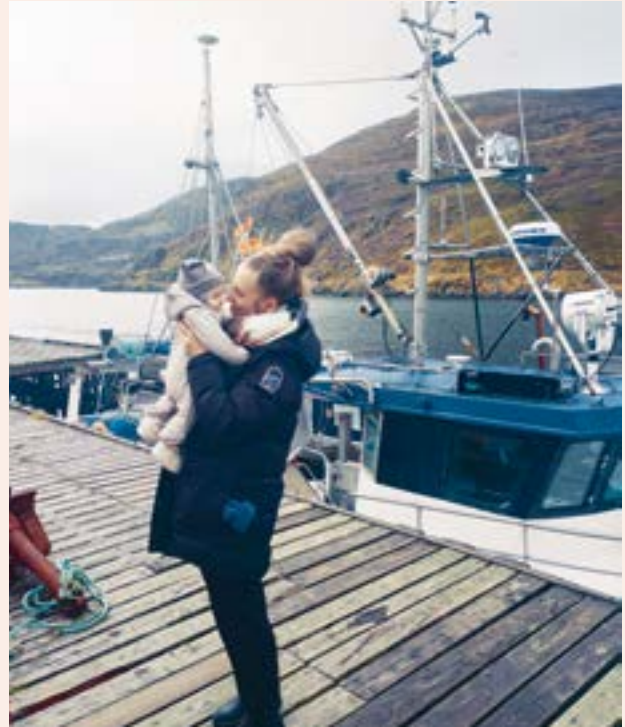
“Het is lang niet zo erg als mensen denken. Weet je dat het veel langer licht is dan donker? Naast de poolnachten, de periode dat de zon niet opkomt, is er ook een hele lange periode dat de zon niet ondergaat. Die lichte periode vind ik veel moeilijker en vermoeiender. Ik ben dus blij dat de dagen terug korten. Het is nu veel gezelliger en rustiger, sfeervol. Je mag die periode in de winter ook niet zien als pikdonker. Ook als de zon niet opkomt, heb je toch enkele uurtjes schemerlicht of een soort blauw licht en de witte sneeuw zorgt ook voor heel wat weerkaatsing en een lichtere atmosfeer. Het licht is hier in het noorden sowieso anders dan in België. Daarbovenop worden we regelmatig getraakteerd op bijzonder noorderlicht. We hebben zo goed als geen lichtvervuiling, dus ook de sterrenhemel is magnifiek.

Wij zijn echte ‘wintermensen’. We zouden nooit naar het zuiden geëmigreerd zijn. Geef ons maar sneeuw en ijs. Peter is helemaal in zijn nopjes wanneer hij kan gaan sneeuwruimen. Al heeft het ook zijn negatieve kanten: ik heb enige tijd geleden een zwaar auto-ongeluk gehad. Ik reed alleen richting Alta en begon te schuiven op een ijsplek. De auto is beginnen tollen en ik ben verschillende keren overkop gegaan. Gelukkig reed ik met een Jeep met een hoog dak en had ik mijn veiligheidsgordel aan. Maar ik zat wel vast in de auto. Die was in de diepe sneeuw terechtgekomen, ik kreeg de deuren dus niet open. Ik kon alleen maar denken: “Verdorie, het is een witte auto, niemand gaat mij opmerken!”. Ik was alleen even vergeten dat ik ondersteboven lag en de onderkant van de auto natuurlijk zwart was.

Uiteindelijk heeft het toch nog een dik kwartier geduurd eer er iemand passeerde. De ambulance kwam, een team van zo’n vijftien zorgverleners stonden me op te wachten in het ziekenhuis, maar uiteindelijk bleek ik enkel een hersenschudding te hebben. Ik kwam er goed vanaf, de auto was total loss. Het heeft me wel voorzichtiger gemaakt, ook wat de sneeuwscooters betreft waar iedereen hier mee rondrijdt in de sneeuw.”

Schrikken zo’n dingen je niet af om met kleine kinderen daar te wonen?

“Nee, zeker niet. We zullen op termijn misschien wel een andere plek uitkiezen om te wonen, maar dat is meer uit praktische overwegingen. We zullen wel altijd in

“WE WAREN NOG NOOIT IN NOORWEGEN GEWEEST DUS HET WAS EEN GIGANTISCHE STAP IN HET ONBEKENDE.”

Noorwegen blijven. Op dit eiland is de huizenmarkt heel beperkt. Het lukt ons niet echt om ons droomstekje te vinden. Er zijn heel wat vakantiehuysjes op dit eiland, maar minder echte woonsten. We hebben niet veel nodig, maar het moet natuurlijk wel bereikbaar zijn, ook in de winter. We zoeken de goede balans tussen wonen, werken en naar school kunnen gaan. Iedereen in het gezin moet zich goed voelen. Idealiter vinden we iets dat we meteen kunnen betalen, zodat we leningvrij kunnen leven. Hier in het noorden van Noorwegen kan dat nog. Ach, er komt wel iets op ons pad, we hoeven het niet zo te plannen allemaal. Ik houd de huizenmarkt in de gaten en bezoek ook verschillende Noorse websites waar dorpen op zoek gaan naar nieuwe inwoners. Dat bestaat, hoor! Wat ons betreft, kan het alleszins niet noordelijk genoeg zijn. We hebben zelfs overwogen om naar Svalbard (*Noors voor Spitsbergen, red.*) te verhuizen, maar dat lijkt ons op dit moment niet zo verstandig gezien de conflicten met Rusland.”

De Kempen staat duidelijk niet meer op jullie lijstje.

“Nee. We zijn zelfs nooit meer terug geweest na de verhuis. Familie en vrienden vinden de weg naar hier, dus we verliezen het contact niet. Wat ik mis? Kaaskroketten! En af en toe eens een avondje stappen in de bewoonde wereld. Maar verder hebben we alles.”

Je kan Margot en haar gezin volgen op haar Youtubekanaal (Bij Margot in Noorwegen).

INFODAG
EMIGREREN KAN JE LEREN
15 MEI 2025 | AALST

VERENIGDE STATEN
NIEUW-ZEELAND
AUSTRALIË
CANADA

[VIW.BE/EVENTS](https://viw.be/events)

Dansen tussen grenzen

Matteo's pad naar het podium

TEKST ANNE CRUYT

Op zijn paspoort prijkt Genève als geboorteplaats, maar Matteo Beeckman (21) is niet gehecht aan één plek. Zijn jeugd bracht hij door tussen Griekse stranden en Belgische klaslokalen, en vandaag woont en danst hij in het Sloveense Maribor. Een leven tussen koffers en contracten, gedreven door passie voor ballet en de eeuwige zoektocht naar artistieke vrijheid.

© Foto: Tessa Kraan

KONINKLIJKE BALLETSCHOOL

“Mijn eerste herinneringen beginnen in Thessaloniki,” vertelt Matteo. “Griekenland voelde als magie: school tot half twee en dan naar het strand.” Die vroege jaren in het buitenland hebben een onuitwisbare indruk nagelaten. Hoewel België vertrouwd aanvoelt, ligt zijn gevoel van thuis eerder elders of onderweg. “Ik had van jongs af aan het gevoel dat er meer was dan wat ik om me heen zag.”

Toch begon daar in Antwerpen zijn balletverhaal; vrij laat zelfs, op zijn elfde. Eerst nog aarzelend: “Ik dacht: tutu’s en meisjes, niets voor mij”, maar al snel volgde de auditie voor de Koninklijke Balletschool. Tot zijn eigen verbazing werd hij meteen toegelaten. “Ze moesten me echt van nul boetseren. Ik wist niks van ballet, maar ik had de juiste fysieke mogelijkheden.”

Wat volgde waren jaren van discipline en een bijna obsessieve drang naar perfectie. “Ballet gaf mij eindelijk die uit-

daging die ik op school miste. Mijn perfectionisme vond daar zijn uitlaatklep.” Hoewel het podium vaak glamour en gratie uitstraalt, gaat daarachter een realiteit schuil van fysieke uitputting, mentale druk en voortdurende zelftwijfel. Matteo noemt het perfectionisme iets wat hem vooruitstuwt, maar ook weegt. “Elke dag word je geconfronteerd met je lichaam, je limieten, en de blik van anderen.” Zijn eerste blessure vorig jaar bracht dat hard binnen. “Plots voel je hoe fragiel alles is. Eén verkeerde beweging en het stopt. Dat zet je aan het denken: wie ben ik zonder dans?”

OPERA BALLEET VLAANDEREN

Na zijn opleiding liep hij stage bij Opera Ballet Vlaanderen, een droom die uitkwam. “Eindelijk kon ik dansen voor een thuispubliek dat me kende.” Gaandeweg veranderde de compagnie van stijl. Hoewel hij de artistieke vernieuwing waardeerde, voelde hij zich minder

verbonden met deze nieuwe richting. Zijn hart ligt ergens tussen klassiek en hedendaags, maar met een duidelijke voorkeur voor vorm en verfijning.

Zijn weg leidde hem naar een productie in Athene, een onverwachte thuiskomst in zijn geliefde Griekenland, waar hij werd opgemerkt door de Sloveense choreograaf Edward Clug. “En zo ben ik in Maribor terechtgekomen. Slovenië is een mix van alles: Balkan, Oostenrijks, Italiaans. Een beetje zoals ikzelf: moeilijk in een hokje te plaatsen.”

DANSERFONDS

Het leven als danser is intens. Lange dagen, onregelmatige uren, zes dagen per week. En altijd dat ene jaarcontract. “Die onzekerheid weegt soms. Je weet nooit waar je volgend seizoen zal zijn. Dat maakt het moeilijk om te wortelen, om relaties op te bouwen.”

Een bijzonder moment in Matteo's carrière was het ontvangen van de allereerste beurs van het Dansersfonds, een initiatief van voormalig topdanser Wim Vanlessen. “Ik keek als kind al op naar Wim. Dat net hij mij die erkenning gaf, gaf me niet alleen financiële ademruimte, maar ook een enorme mentale boost.” De beurs hielp Matteo om audities in het buitenland te bekostigen, een financiële last die vaak onderschat wordt, met vliegtickets, accommodatie en videomateriaal. Maar nog belangrijker was het gevoel van vertrouwen. “Iemand met zijn ervaring zag potentieel in mij. Zijn mentorschap gaf me kracht op momenten dat ik twijfelde aan mezelf.”

BUITENLANDSE CARRIÈRE

Het internationale karakter van ballet is onvermijdelijk. België telt slechts één groot gezelschap. “Wil je doorgroeien, dan móét je naar het buitenland.” In Slovenië vond hij een warme compagnie en collegiale sfeer. Toch kriebelt het soms. “Maribor is klein. Ik mis de levendigheid van Athene of Antwerpen. Maar ik probeer alles eruit te halen wat ik kan.”

In een sector waarin LinkedIn nauwelijks een rol speelt, zijn persoonlijke contacten van onschatbare waarde. Audities kansen duiken op via Instagram, kennissen, of gewoon toevallige ontmoetingen. “Mijn connectie met de choreograaf in Slovenië kwam voort uit een productie in Griekenland, zo gaat dat vaak.” Toch blijft het fragiel: elk jaar opnieuw groeien, opnieuw bewijzen. “Maar wanneer je dan op een podium staat, onder het licht, en het publiek ademloos luistert en applaudisseert, voel je dat je iets deelt dat groter is dan jezelf.”

TOEKOMST

Zijn toekomst? Onzeker, zoals bij elke danser. Na zijn blessure vorig jaar begon hij na te denken over wat hierna komt. “Misschien word ik later choreograaf of docent. Maar nu wil ik vooral gewoon dansen. Zolang mijn lichaam het toelaat.”

Matteo's leven is een voorbeeld van de realiteit voor veel jonge kunstenaars: passie, hard werk, en de moed om telkens opnieuw te beginnen in een ander land, een andere taal, voor een ander publiek. “Mijn thuis is waar mijn familie is,” zegt hij, “en soms is dat gewoon... onderweg.”

**“MIJN THUIS IS WAAR MIJN FAMILIE IS,
EN SOMS IS DAT GEWOON... ONDERWEG.”**

Van hepatobiliaire chirurgie naar B&B-uitbater

TEKST ERIK BRUSTEN (ARTSENKRANT)

“Wij zijn als koppel een geolied team. Onze workload is, sinds we deze B&B hebben overgenomen, niet per se verminderd. Maar het voelt wel geestelijk gezonder aan”, verteld dr. Hans Verhelst (57) tijdens een videocall met Artsenkrant. Samen met zijn echtgenote An Vastmans (47) ontvangt hij sinds vorig jaar gasten in Cortijo Piltraque in de bergen ten noorden van Malaga.

Cortijo Piltraque is gelegen op een domein van drie hectaren omgeven door olijfgaarden. “Omdat we hoog genoeg zitten, waait er altijd een windje en is het hier niet zo broeierig heet als in het binnenland van Andalusië”, start de chirurg zijn verhaal.

RUST EN KWALITEIT

De luxe B&B, die ze sinds april 2023 runnen, telt zeven kunstig ingerichte kamers (met werk van Herman Broos, maar Appel, Corneille of Panamarenko zijn eveneens present). Gasten kunnen desgewenst genieten van lunch en diner. “Vooral de rust van de plek en het feit dat we kwalitatief en servicegewijs de lat hoog leggen, maakt dat ruim de helft van onze gasten al is teruggekeerd”, dixit de dokter.

Het cliënteel bestaat vaak uit mensen die luxe en kwaliteit appreciëren en die gedurende enkele dagen hun batterijen komen opladen. Dat kan door aan het zwembad te vertoeven of daguitstappen te maken (naar Malaga, Cordoba, Ronda of Marbella bijvoorbeeld) en dan 's avonds te genieten van een viergangendiner, door de chef des huizes bereid “op basis van verse producten, licht en gezond.”

“Onze gasten zijn vooral hardwerkende mensen/zelfstandigen, meestal landgenoten of Nederlanders, of grotere gezelschappen met bijvoorbeeld ouders, (plus)kinderen en kleinkinderen, of zoals vorig najaar Vlamingen die met oldtimers door de streek komen toeren of jagers. We houden de boekingen in eigen beheer, dan kan je dat

“DIT IS BEDUIDEND ANDERS DAN 'S NACHTS WAKKER LIGGEN VAN EEN MEDISCH PROBLEEM OF DE ZORG VAN EEN PATIËNT”

ook beter managen. De meeste mensen vinden ons via mond-tot-mondreclame”, krijgen we te horen.

Niet onbelangrijk: Cortijo Piltraque onderscheidt zich van collega-B&B's in de omgeving in hun 'kinderen welkom'-beleid. “Heel wat collega's zien liever geen kinderen komen. Wij bekijken dat anders: als het gezelschap groot genoeg is, sluiten we liever de resterende kamer(s) en heeft dat uitgebreide gezin de zaak volledig ter beschikking.”

ANDERE WORKLOAD

Maar hoe verklaar je de carrièreswitch van de succesvolle multidisciplinaire kliniek die het koppel uitbaatte in Genk naar een luxe B&B in de regio Malaga? Hans Verhelst: “Ik ben afkomstig uit Torhout, maar ben na mijn studies in Leuven en opleiding in Parijs is het ZOL beland. Mijn echtgenote werkte er in het operatiekwartier en ik deed er hepatobiliaire operaties. In 2018 zijn we met onze eigen kliniek gestart, maar dat was zeven dagen op zeven werken en wakker liggen over de zorg van deze of gene patiënt. Geen gezonde situatie”, stelt hij vandaag.

Maar een B&B uitbaten is toch niet minder hard werken? “Wij hebben Cortijo Piltraque leren kennen als gast en hadden aan de Belgische uitbater laten weten dat we dat misschien na ons pensioen wilden overnemen. Het aanbod tot overname kwam sneller dan verwacht, en eind 2022 hebben we beslist om de sprong te wagen, tot verbazing overigens van collega-artsen. Wij zien onszelf

als een perfecte tandem: mijn vrouw is een kei in organiseren, ik heb die horeca-ervaring.”

“Maar inderdaad, een B&B met hotelservice runnen is evenzeer hard werken, met soms weinig nachtrust. Om je een idee te geven: eer we na het diner alles opgeruimd en afgewassen hebben, is het soms half twee 's nachts. Als gasten dan om half acht ontbijt nodig hebben, staan we al op om kwart na zes. Onze workload is dus niet perse verminderd, maar we ervaren het allebei als geestelijk gezonder. Dit is beduidend anders dan 's nachts wakker liggen van een medisch probleem of de zorg van een patiënt”, klinkt het beslist.

OVERSTAP WAARD

Het koppel heeft naar eigen zeggen geen spijt van de overstap naar Zuid-Spanje. “Het contact met klanten, hen tips kunnen geven, het fijne klimaat, dat zorgt voor een heel andere relatie dan die van arts-patiënt. En dat maakt het voor ons de overstap waard.”

“In januari waren we dicht, dan stonden we ramen te schuren en te schilderen. Als het hier regent, schiet het onkruid en moet je wieden. En dan is er nog de dagelijkse zorg voor de kamers, het koken, ... Met andere woorden, een B&B uitbaten is veel meer dan 'Komen eten'. Wij zien dit als een totaalproject waar we met z'n tweeën zorg van en voor willen dragen en waar we de lat hoog leggen.”

Tussen liefde en lef Nathalie en Solange kiezen voor een ander leven

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

Tegenwoordig kijken we nauwelijks nog op wanneer iemand een paar jaar in het buitenland werkt. Maar écht uitdagend wordt het wanneer iemand zonder vangnet de sprong waagt naar een land buiten Europa. Er gaapt een wereld van verschil tussen tijdelijk te gast zijn en je definitief ergens vestigen – zeker op sociaal en familiaal vlak. Solange De Jonghe verhuisde vijfenveertig jaar geleden naar Tunesië en Nathalie Leplang koos vijf jaar geleden voor een leven in Marokko. Een gesprek over biculturele relaties, realistische verwachtingen, de nood aan flexibiliteit en de onvermijdelijke uitdagingen. Wat drijft hen? Liefde, lef of een tikje naïviteit?

Nathalie Leplang

Solange De Jonghe

Het leven is een samenspel van omstandigheden waarop je lang niet altijd grip hebt. Wie zich buiten Europa vestigt, moet leren omgaan met andere normen, waarden en gebruiken – zonder de luxe van vanzelfsprekende herkenning. Solange noch Nathalie beschikte over een zesde zintuig om moeiteloos te navigeren tussen tradities en culturele verschillen. Toch kozen ze ervoor om het onbekende te omarmen en een toekomst vol vraagtekens tegemoet te treden. Ze werden als het ware gearachuteerd in een totaal andere context, zonder routekaart. Dat vraagt doorzettingsvermogen en een zekere flexibiliteit. Want er is een wezenlijk verschil tussen Vlaamse vrouwen die elders, samen met een lokale partner, een leven proberen op te bouwen, en expats die voor enkele jaren met hun gezin overkomen. Hun werelden lijken soms op elkaar, maar zijn in realiteit nauwelijks vergelijkbaar. Wie de keuze maakt om zich voorgoed te wortelen in een nieuwe samenleving, heeft geen andere optie dan te volharden. Het is een weg die geduld vraagt – en een lange adem.

MET TOEWIJDING

Als jonge studente droomde Solange ervan dat haar geneeskundestudies de wereld zouden openen. En dat gebeurde, sneller zelfs dan ze had durven denken. Tunesië werd haar bestemming, het begin van een levenspad waarop ze, nu de tachtig nadert, met voldoening terugblijkt. “Ik ontmoette mijn toekomstige echtgenoot, een Tunesische

student, in Brugge. Hij had al een deel van zijn opleiding achter de rug, terwijl ik nog moest beginnen. Na twee jaar brieven schrijven, nam ik voor het eerst het vliegtuig naar Tunis. Langzaam maar zeker leerden we elkaars werelden kennen. Zo’n avontuur vergt veel energie, maar waar een wil is, is een weg.” De eerste jaren in het arme zuiden van Tunesië waren allesbehalve gemakkelijk. Solange werkte in omstandigheden die op z’n zachtst gezegd rudimentair waren. De medische infrastructuur liet veel te wensen over, en de realiteit was hard. “Ik werd geconfronteerd met ellende die ik tot dan toe enkel uit boeken kende: infectieziekten, schrijnende armoede en veel sterfte. Het was schokkend. Ik was jong, onervaren, en de dagelijkse realiteit greep me vaak naar de keel.” Tegelijk moest ze de taal leren, zich inleven in de cultuur, de gewoonten en de lokale mentaliteit. Maar net zoals het land en de gezondheidszorg evolueerden, groeide ook Solange – professioneel én persoonlijk. Na haar verhuis naar de hoofdstad werd ze een gevestigde arts in Tunis, zowel voor de lokale bevolking als voor diplomaten en expats. En tussen haar medische opdrachten door groeide haar gezin: ze werd moeder van drie kinderen.

VRIJER DAN TEVOREN

Nathalie kwam naar Marokko voor een man – haast hals-overkop, midden in de COVID-pandemie. “Ik deel mijn verhaal graag met anderen, omdat ik weet hoe complex

het kan zijn. Ik pas me doorgaans makkelijk aan en probeer te begrijpen wat anders is. Integreren zonder mezelf te verliezen is altijd mijn uitgangspunt geweest.” Ze startte in Marokko aan een nieuw hoofdstuk van haar leven. Wat aanvankelijk als een liefdesverhaal begon, kent vandaag relationele moeilijkheden. Toch denkt Nathalie niet aan terugkeren. Ze leidt een leven in balans, haar vroegere rusteloosheid is verdwenen. Ze gaat nergens meer voor op de knieën. “Ik heb me verzoend met het leven zoals het komt, maar het is hier niet zonder slag of stoot gegaan. Er is gevloekt en gevochten, maar vandaag voel ik me goed. Ik herpak mijn leven en voel me vrijer dan ooit tevoren.” Ze geeft toe dat ze aanvankelijk amper beseftte wat haar te wachten stond. “Ik ben gewoon vertrokken, zonder lang stil te staan bij wat het allemaal zou betekenen. Ik heb me laten meevoeren op de golf. Ik heb gekeken, proberen te begrijpen en ben toch mezelf gebleven. Was het makkelijk? Absoluut niet. Mijn man is lokaal en ongeletterd, hij is nooit naar school geweest. Dat bleek, op z’n zachtst gezegd, een uitdaging. Maar ik blijf omdat ik hier mijn plek gevonden heb.”

WORTELEN WAAR JE LANDT

Geen van beiden balanceert nog tussen twee landen, zoals expats dat wel eens doen. Solange en Nathalie hebben resoluut gekozen voor hun nieuwe thuisland. Ze staan er met beide voeten in. Wat ze vertellen is geen verhaal van rozengeur en maneschijn, maar een eerlijke getuigenis over keuzes maken, aanpassen en leren omgaan met zowel het verfrissende als de uitdagingen van een leven tussen culturen. Nathalie: “De regio staat zeker open voor buitenlandse invloeden, maar blijft fundamenteel anders. Als nieuwkomer moet je je aanpassen, je weg zoeken in een andere manier van leven, denken en voelen. Dat vraagt flexibiliteit – en vooral: geduld. De aanpassing verloopt niet in rechte lijn. Je leert gaandeweg, soms met vallen en opstaan. Je moet schakelen op veel vlakken tegelijk: sociaal, cultureel, praktisch en emotioneel.” Solange vult aan: “Ook op familiaal vlak is het een zoektocht. Kinderen groeien hier op als deel van de lokale gemeenschap, ook al dragen ze ook de roots van de andere ouder in zich – vaak die van de moeder. Die dubbele identiteit vraagt om evenwicht en zorg.” Als VIW-vertegenwoordigers zijn Solange en Nathalie intussen aanspreekpunten geworden voor landgenoten die met emigratieplannen spelen. Ze krijgen vaak vragen van vrouwen die de stap willen zetten, soms met kinderen, en niet zelden met onrealistische verwachtingen. Te vaak stappen mensen een leven binnen dat hen diep zal veranderen, zonder echt te beseffen wat dat inhoudt. Allebei vielen ze al van hun stoel over hoe onvoorbereid sommigen in een avontuur stappen.

RESPECT ALS KOMPAS

“Idealiter is er van beide partners veel respect voor elkaar,” vertelt Solange. “Wij hebben elkaar altijd goed begrepen, mijn man en ik. Maar ook wij zijn een proces doorgestaan. Een relatie is sowieso zoeken. Je moet er voortdurend aan werken. Je hebt nooit enige garantie. Toch was er altijd een basis van begrip, ook binnen de familie en hoewel mijn

schoonmoeder analfabeet was, had ze een natuurlijk aanvoelen: onze kinderen konden altijd bij haar terecht, wat een groot voordeel was, zeker tijdens mijn vele huisbezoeken. De context waarin je leeft, beïnvloedt onvermijdelijk hoe een relatie functioneert. Familie, religie en samenleving hebben een enorme impact op een koppel. Het gezin van de lokale partner speelt vaak een actieve rol in de opvoeding. Hoe groot die rol is, hangt ook af van hoe dicht je bij de familie woont. De vleugels worden tegenwoordig iets meer uitgeslagen, maar de verbondenheid blijft. Er wordt gedeeld: de kleine en grote zorgen van elke dag, de vreugde en het verdriet. Cultuurverschillen gaan verder dan taal of gewoontes – ze zitten ook in sociale codes die je niet in boeken vindt. Ik leerde ze door ervaring. Dat begint vaak met iets eenvoudigs zoals je op een bepaalde manier discreet kleden, vooral als arts. Of eens extra de borden vullen aan tafel: ik moest leren dat mensen hier bij een tweede aanbod altijd ‘nee’ zeggen. Je moet dus aandringen en er liefst ook bepaalde ‘uitdrukkingen’ bij gebruiken. Religie is een ander belangrijk element, benadrukt Solange: “Veel hangt af van hoe religieus je partner is. Dat kan een grote rol spelen, zowel binnen het gezin als in de bredere sociale context. Taal is uiteraard ook een cruciale factor. Ik heb er altijd over gewaakt dat onze kinderen Nederlands konden spreken en lezen. Omdat het mijn moedertaal is en de taal waarin ik mij het best uitdruk. Die basis wilde ik hen meegeven. Door de jaren heen leerde ik omgaan met de verschillen, maar vooral ook met de rijkdom ervan. Er is geen handleiding voor dit leven. Je leert al doende. Met openheid, respect en veel geduld.”

WEDERKERIGHEID

Toen Nathalie haar man leerde kennen in Marrakech, voelde ze aanvankelijk veel openheid vanuit hem en zijn familie tegenover haar cultuur. “Hij kwam uit een rurale streek, en ik voelde me op momenten zelfs op handen gedragen. Tegelijkertijd botste ik al snel op de realiteit van een uitgesproken mannencultuur: het woord van de man weegt zwaarder dan dat van de vrouw. Er heerst een ander denkkader, gevormd door religie, traditie en sociale verwachtingen. Van vrouwen wordt vaak verwacht dat ze zich bescheiden en terughoudend opstellen. Het begon te wringen dat er mij ondanks mijn financiële onafhankelijkheid werd verteld wat ik wel of niet mocht zeggen en doen. Openheid veronderstelt een dialoog, geen eenrichtingsverkeer. Veel vrouwen denken dat alles wel goed zal komen zodra ze trouwen. Maar dat is lang niet altijd het geval. Bij sommigen, zoals Solange, werkt het goed: haar partner deelt haar idealen en is goed opgeleid. Maar anderen lopen helaas de verkeerde man tegen het lijf. Sommigen zijn vooral gericht op het bereiken van Europa – en zien een vrouw als een gemakkelijke weg daarnaartoe. Zulke verhalen hoor je regelmatig. Men stapt vaak met een naïef beeld in een levensveranderend avontuur, maar wie hier wil wonen, moet dat hele pakket erbij nemen. Het vraagt een lange adem. Als we elkaar binnen drie jaar opnieuw spreken, heb ik misschien opnieuw een Marokkaanse partner, maar niet meer van hetzelfde type. Mijn voelsprietten zijn nu veel fijner afgesteld”, besluit Nathalie.

ViaVia reiscafés vieren 30-jarig bestaan

TEKST ERIK BRUSTEN FOTO'S ERIK BRUSTEN, VIAVIA

“Als ik terugkijk naar wat we in die drie decennia met onze ViaVia reiscafés hebben bereikt, dan is de balans zondermeer positief. We hebben niet alleen een hele reeks leuke plekken gecreëerd, maar ook inzake duurzaamheid en tewerkstelling hebben de intussen 17

ViaVia's onmiskenbaar hun stempel gedrukt,” meent afgevaardigd bestuurder Jan Baeten. Samen met Toon Teugels en Isabelle Claes blikken we terug en vooruit.

Het idee om te starten met reiscafés komt uit de jaren 1990, brengt Jan Baeten in herinnering: “Joker hanteerde in de jaren 90 de slogan dat we niet enkel op reis gingen om monumenten te zien, maar ook en vooral om mensen te ontmoeten. Een aantal reisbegeleiders is daarop gaan doordenken. Zo is het idee gegroeid om te beginnen met reiscafés als ontmoetingsplaatsen waar reizigers en locals mekaar zouden kunnen ontmoeten, voor een gezellige babbel, een lekkere maaltijd, een goeie pint en extra reis-informatie.”

‘Ontmoetingsplaatsen voor wereldreizigers - een gemeenschap in eenheid en diversiteit’ met Heverlee, Jogjakarta in Indonesië en Dakar, Senegal als pioniers die in 1995-96 de eerste bakens uitzetten van een avontuur dat intussen 14 landen op vier continenten beslaat.

© Fotos: ViaVia

In de nestor der ViaVia-reiscafés, in Heverlee bij Leuven, illustreren de tafelbladen hoe wereldwijd verspreid dit Belgische initiatief ondertussen wel is: in elke tafel zijn de contouren van de landen gegraveerd, waar je kan deze ontmoetingsplaatsen terugvinden en bezoeken, van België tot Buenos Aires, van Nicaragua tot Indonesië.

TUSSEN IDEALISME EN STURING

Jan Baeten: "In de eerste ViaVia's was de link met Joker Toerisme nog heel expliciet: we spraken toen over *'Joker, a ViaVia traveller's cafe'*. We zijn vanuit idealisme en gedragen door de duurzaamheidsfilosofie van Joker gestart met die reiscafés: kandidaat-uitbaters kwamen ons vinden om een mogelijke samenwerking op poten te zetten. Zo zijn uiteindelijk alle ViaVia's ontstaan. Dat willen we ook niet afbouwen, integendeel, dat blijft belangrijk."

Dit gezegd zijnde, klinkt het: "Vandaag pakken we veel meer uit met de vier basiswaarden die we aan ViaVia toedichten: *connect, enjoy, explore, contribute*. En wat potentiële inplantingen betreft, draaien we de redenering om: we hebben Joker bevraagd 'Welke zijn de topbestemmingen en waar zou het eventueel interessant zijn om een ViaVia te hebben?' Dat is een ander uitgangspunt. Daar kan een lokale partner of DMC misschien de gangmaker worden van zo'n café."

Terzake is Toon Teugels als franchise manager de geknipte man om deze gedachtegang te concretiseren: "We kijken concreet naar de Verenigde Staten, Canada, Costa Rica en Zuid-Afrika, maar evenzeer naar Madeira of Portugal zelf, de Balkan en Kreta. Ook in eigen land bekijken we mogelijke projecten. Antwerpen krijgt een nieuwe locatie, er is

de samenwerking met Koen Vanmechelen en Labiomista in Genk, maar ook Gent, Brussel en Oostende behoren tot de mogelijkheden."

MEER DAN STUKJE HORECA

En, benadrukt Isabelle Claes, projectmanager bij de ViaVia Tourism Academy: "Onze dertigste verjaardag is een ideaal moment om te tonen dat ViaVia zoveel meer is dan zomaar een café-restaurant. Ze zijn lokaal ingebed, je kan er als reiziger/bezoeker extra input krijgen en met locals dingen off the beaten track ontdekken. Maar het gaat evengoed over het sociaal ondernemerschap of de impact die ViaVia heeft gehad op het leven van medewerkers. Denk aan een van de dames in Jogja die nu wereldwijd het verhaal van duur-

zaamheid gaat vertellen of de ex-medewerkster die een eigen (succesvol) restaurant heeft opgestart.”

Daar verwijst ook Jan Baeten expliciet naar: “Chapeau aan alle ondernemers die zich aan dit avontuur gewaagd hebben. Eén van de belangrijkste bijdragen van ViaVia zit ‘m voor mij in de tewerkstelling. In veel landen betekent werken in de ViaVia je gezin en familie kunnen onderhouden. Ik schat dat we alles bijeen een 400 à 500 mensen tewerkstellen,” klinkt het.

De meest indrukwekkende voorbeelden terzake zijn Jogjakarta/Indonesië en Ayacucho/Peru. In Jogja staat ViaVia voor een reiscafé, bakkerij, reisbureau en hostel, goed voor een 50-tal werknemers, “plus meer dan 60 gidsen die voor ons werken.” Ook in Ayacucho werkten tientallen mensen. De aantallen voor en in de andere ViaVia’s variëren, maar dat in globo meerdere honderden arbeidsplaatsen en dus gezinsinkomens samenhangen met ViaVia lijkt wel vast te staan.

INBEDDING GEEFT MEERWAARDE

Toch is het verhaal van 30 jaar ViaVia niet overal een succes geworden. Onder andere in Arusha, Addis Abeba, Zanzibar, Chengdu en Ecuador zijn er doorheen de jaren ViaVia’s geweest, maar die zijn gestopt. “In geen enkel geval ging het om een faillissement. Dat is wel economisch relevant om aan te stippen,” onderstreept Jan Baeten. “We hebben steevast tegen de uitbaters gezegd: reken niet (alleen) op Joker of onze groepen om het café annex logies draaiende te houden. Je moet jezelf inbedden in het lokale culturele leven, wees economisch rendabel. Vandaag zit een stop tijdens een reis in een land waar er een ViaVia is standaard in een Jokerreis, maar ook internationale groepen houden daar wel eens halt. De basiswaarden van ViaVia vandaag expliciteren het begrip ‘ontmoetingsplaats’ uit het verleden,” luidt het.

“Tegelijkertijd denk ik dat we aan de organische groei van ViaVia ook een structurele poot moeten laten groeien,” vullen Isabelle Claes en Toon Teugels aan. Concreet: de samenwerking tussen Anders Reizen, ook onderdeel van de Jokergroep, en ViaVia zou nog kunnen versterkt worden, tussen de ViaVia’s onderling zou nog een hechtere communicatie en samenwerking kunnen worden gebouwd. En de ruchtbaarheid rond 30 jaar ViaVia kan een goede gelegenheid zijn om de zoektocht naar potentiële extra partners te faciliteren. “De diversiteit is er al, maar dat geldt ook voor de expertise en het netwerk. Het versterken van dat laatste, de uitwisseling zoals we met ons lerend netwerk doen, dat moeten we nog veel meer in de verf zetten. Daar kunnen we allemaal alleen maar beter van worden.”

“Net die lokale inbedding en (geheim)tips voor reisbegeleiders geven onze reisproduct een meerwaarde. Dat is misschien moeilijker meetbaar, maar het is ons inziens wel degelijk het geval,” meent afgevaardigd bestuurder Jan Baeten. Maar evenzeer relevant: het is geenszins de ambitie om, als franchise of niet, ViaVia uit te bouwen tot een uniforme keten met overal dezelfde invulling. “Het moet geen McDonalds worden,” stellen alle betrokkenen met klem.

Over de ViaVia's leest u alles op <https://viavia.world>. Het verhaal van 30 jaar ViaVia wordt ook in boekvorm gebundeld. Het boek, 'ViaVia - taste the world', verschijnt in juni bij Acco.

Van het Flamländska naar het Värmlandska

TEKST KATIA VAN DEN STOCK

Rasmus lacht als ik zeg dat hij duidelijk Zweeds moeten praten in plaats van het 'Värmlandska', het dialect van de streek. *"Our English is not so good, we would like it very much if you can speak Swedish"* zegt hij wat verlegen.

Ik werk nu sinds november bij Guterud Lantbruk AB, in onze nieuwe gemeente Långserud, niet ver van de Noorse grens. Het is de grootste melkboerderij in de provincie Värmland. In juli verhuisden we met ons gezin met 2 dochters, 2 paarden, een hond en 2 katten van Klein-Brabant in de provincie Antwerpen naar Zweden. We deden de verhuis, eerst de paarden, dan de meubels en de rest van de dieren en gezin, helemaal zelf.

Rasmus is de zoon van één van de eigenaars en vroeg of ik het zag zitten om een extra dag in de week te werken. Het moet nu net lukken dat ik mij een paar dagen eerder aanmeldde voor een online cursus "Svenska för Invandrare" (immigranten) via de Folksuniversitetet in Karlstad.

Avondonderwijs kan daar ook, maar twee avonden per week 100 kilometer op en af naar Karlstad rijden, zie ik niet zitten. We hebben maar één auto en het vereist nu al aardig wat planning iedereen op zijn juiste plek te brengen en terug op te halen. Zonder auto ben je hier weinig of niets. Niet dat de afstanden hier zo gigantisch zijn (school, werk en het kantoor dat mijn man huurt zijn allemaal binnen een straal van 10 km) maar de (winter)wegen zijn hier niet zoals in België. Fietsers zijn hier een rareiteit, er is geen straatverlichting maar wel gladde hellende grindwegen.

De enige echte moeilijkheid die we ervaren na onze verhuis, is de taal. Na 7 maanden begrijpen we veel maar praten blijft moeilijk en we nemen onze toevlucht snel tot het Engels. Het voelt soms wat stroef op het werk, niet iedereen is comfortabel met Engels en ik ben er van overtuigd

dat taal een barrière vormt om connectie te maken.

Het vooruitzicht om snel werk te vinden na onze verhuis, leek me, zonder specifieke diploma's en zonder Zweeds te kunnen, eerder somber. Ik contacteerde Guterud via hun Facebookpagina eind september en kon na een paar weken al kennis komen maken. Na een intense testweek kon ik starten met een proefcontract van 6 maanden. Blij dat ik was! Na 3 maanden in Zweden had ik een job - zonder Zweeds te kunnen.

Uitgerekend op de tiende verjaardag van ons jongste dochter kon ik officieel starten. Ik kan me inbeelden dat dit soort werk niet voor iedereen is. De koeienmest is overal, de geur hangt in mijn kleren en haar, het is pittig fysiek werk en je bent zeer vatbaar voor blessures. Vaal is het trekken en sleuren met ijzeren staven en hekken.

Koeien melken, verzorgen, verplaatsen, kalveren voeren met een sonde - ik deed het allemaal voor de eerste keer. Als paardeneigenaar ben ik gelukkig al wat fysiek werk gewoon. En stilzitten is niets voor mij. Het vertrouwen langs hun kant kwam snel. Met de kerstperiode draaide ik voor de eerste keer alleen een shift. 340 koeien en ik!

Rasmus en ik komen overeen dat ik wat extra uren doe op elke 'varändra onsdag' (om de twee weken op woensdag). Dan komt Malou, die op haar twaalfde met haar familie van Nederland naar Zweden verhuisde, de vruchtbaarheids- en drachtigheidsonderzoeken doen.

Ik mag assisteren en met haar gezellig in het Nederlands babbelen. Dan staan ze allemaal onbegrijpend naar ons te kijken en dan lach ik: *"Now you know how I feel!"*. Nog even en ik laat het Engels volledig los. Ik kijk ernaar uit om Zweeds te kunnen praten met mijn nieuwe collega's!

Op zoek naar een job in het buitenland?

- Zoek en solliciteer op jobs of stages in het buitenland
- Maak je CV aan en word zichtbaar voor topbedrijven
- Krijg gepersonaliseerde vacatures op basis van je CV

vacatures.viw.be

